Элим деб, юртим деб, ёниб яшаш керак

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 14 февраль Шанба. № 11-12 (144105)

ИСЛОМ КАРИМОВ УКРАИНАГА ТАШРИФ БУЮРАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Украина Президенти Леонид Кучманинг таклифига биноан шу йил 18-20 февраль кунлари расмий ташриф билан Украинада бўлади.

ОЛИМА ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Пойтахтимиздаги Ҳиндистон элчихонасининг маданият марказида таниқли файласуф олима Елена Рерих туғилган кунга бағишлаб адабий кеча ўтказилди. Тошкентдаги Рерих жамияти билан ҳамкорликда уюштирилган ушбу тадбирда олиманинг фалсафа фанига қўшган ҳиссаси, олиб борган илмий тадқиқотлари, изланишлари хусусида фикр билдирилди. Сўнгра машҳур Рерихлар сулоласига мансуб слайдлар кўргазмаси намойиш этилди. Тадбирда Ҳиндистоннинг юртимиздаги элчихонаси маслаҳатчиси Ашок Кумар Шарма, Маданият маркази раҳбари, профессор Қамар Раис иштирок этди. Кеча ниҳоясида Тошкент давлат консерваториясининг IV босқич талабалари мумтоз мусиқа намуналаридан ижро этишди.

НАРГИЗА

"КАМОЛОТ" ХАБАРЛАРИ

МУСОБАҚАЛАРГА БАҒИШЛАНДИ

"Камолот" жамғармаси биносида "Камолот кубоги" турнирини ўтказиш ташкилий қўмитасининг кенгайтирилган йиғилишида мусобақани юқори савияда ўтказиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди. Унда беллашувларни уюштиришга масъул вазирликлар, муассасалар, ташкилотлар, шунингдек "Камолот" жамғармаси вилоят бўлими раҳбарлари иштирок этишди. Унда "Камолот" жамғармаси бошқаруви раисининг биринчи муовини К.Юсупов, Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, раиси Б.Махситов, халқ таълими вазири ўринбосари Х.Маъсудов, Ички ишлар вазирлиги шахсий таркиб билан ишлаш хизмати бўлими бошлиғи муовини А.Юнусхўжаев, Касаба уюшмалари федерациясининг "Ўзбекистон" жисмоний тарбия ва спорт кўнгилли жамияти Марказий Кенгаши раиси В.Бойко ва бошқалар сўзга чиқиб, жойларда амалга оширилаётган чора-тадбирлар, белгиланган режалар хусусида фикрлашиб олдилар.

Шунингдек "Камолот Кубоги"нинг рамзи тасдиқланди. Турнирнинг ҳакамлар ҳайъати тузилди. Ҳакамлар раиси этиб, Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси раиси Баҳодир Махситов сайланди.

НОЗИМА

ЖИЗЗАХДА ЎЗГАРИШ

Жиззах вилоят "Камолот" жамғармаси бўлимининг навбатдан ташқари йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди. Ҳайдар Норчаев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан "Камолот" жамғармаси вилоят бўлимининг раиси вазифасидан озод этилди. "Камолот" жамғармаси Сирдарё вилоят бўлими ижрочи директори бўлиб ишлаётган Фарҳод Исмоилов Жиззах вилояти бўлими раиси этиб сайланди.

Мажлисда Республика "Камолот" жамғармаси бошқаруви раиси Ҳ.Абдураимов қатнашди. Вилоят ҳокими Ш.Мирзиёев нутқ сўзлади.

Э.ЎРОҚОВ

"СИЗ ҚОНУННИ БИЛАСИЗМИ?"

Ёшлар ўртасида ҳуқуқий таълим-тарбияни кучайтириш, ўсиб келаётган ёш авлодга амалдаги қонунлар моҳиятини кенг тушунтириш, ёшлар ва ўсмирлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ҳолатлари ҳамда жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида "Камолот" жамғармаси **Навоий** вилоят бўлими, халқ таълими , ички ишлар , Адлия бошқармалари ҳамкорликда шаҳар мактаблари ўртасида "Сиз қонунни биласизми?" кўрик-танлови ўтказишди.

Танловда Навоий шаҳридаги 12-ўрта мактаб ўқувчилари ғолиб деб топилиб, вилоят кўрик танловида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди.

М.БОБОМУРОДОВА,
ўз мухбиримиз

БИРЛАШГАН ЎЗАР

Самарқандда "Ёшлар муаммолари" мавзуида конференция бўлиб ўтди. Ушбу конференциянинг ташкилотчиси "Камолот" жамғармаси вилоят бўлими бўлди. Унда вилоят Адлия бошқармаси, Касаба уюшмалари кенгаши, Тадбиркорлар Палатаси, "Маънавият ва маърифат" жамоатчилик маркази вилоят бўлими вакиллари қатнашди.

Энди ёшларни қийнаётган муаммолар бу ташкилотлар билан бевосита жамғарманинг вилоят бўлими ҳамкорлигида ҳал этилади.

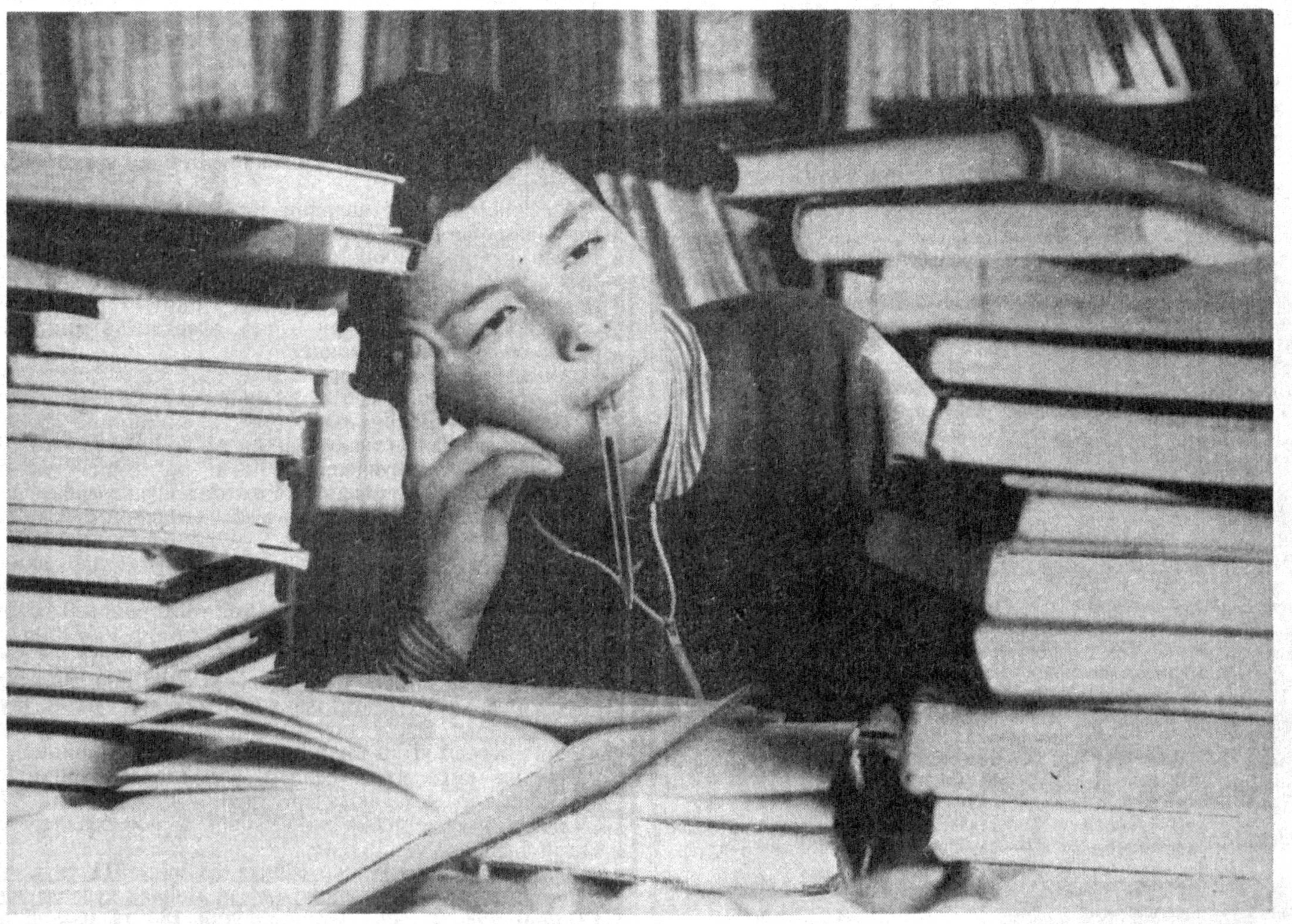

ҚИШЛОҚ ФАЙЛАСУФИ

Жиззах вилояти, кўриқ Зарбдор туманидаги Ғафур Ғулом номидаги 9- ўрта мактаб ўқувчиси Ф.Каримов китоб мутолаа қилишни ёқтиради. Қани энди имкон бўлса, эртадан кечгача китоб ўқиб ўтирса. Бироқ, қишлоқ йигитининг ташвишлари ҳам ўзига етарли. Ҳамма фанларни ўзлаштиришдан ташқари, ота-онасига уй ишларида ҳам ёрдам бериши керак.

У билан учрашсангиз, Миллий дастур ҳақида, ҳукуматимиз ёшларга катта эътибор бериб, уларни ҳам маънавий, ҳам жисмоний баркамол инсонлар бўлиб етишишлари учун кўрсатаётган ғамхўрликлари ҳақида жўшиб, қувониб сўзлаб беради. Шу боис бўлса керак, Ф.Каримовнинг баъзи дўстлари уни "Қишлоқ файласуфи" деб ардоқлашади.

Суратказ: А.ГЕРАСИМОВ

ТАЛАБАЛАР КУЧ СИНАШДИ

Илгари хабар қилганимиздек, "Камолот" жамғармаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамкорлигида ўқув юртларида "Қувноқлар ва зукколар" кўрик-танловини ўтказмоқда.

Самарқандда унинг вилоят босқичи ниҳоясига етди. Унда Самарқанд Давлат Университети ва Самарқанд Тиббиёт институти талабалари куч синашди. Омад тиббиётчи талабаларга кулиб боқди. Энди улар минтақавий босқичда ўз "рақиблари" билан куч синашади.

* * *

Шунингдек, **Қорақалпоғистон** Республикасида ҳам шундай танлов бўлиб ўтди.

Қорақалпоғистон Давлат Университети ҳамда Нукус Давлат педагогика институти талабалари ўртасида ўтказилган беллашувда университет талабаларининг қўли устун келди.

Улар эсдалик совғалари билан тақдирланиб, кейинги учрашувда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди.

Ўз мухбиримиз

"АДОЛАТ" ҒОЛИБ

Шу кунларда мамлакатимиз ёшлари ўртасида "Сиз Қонунни биласизми?" мавзуида кўрик-танловлар бўлиб ўтмоқда.

Ана шундай кўрик-танловлар **Тошкент** туманидаги 22 мактаб жамоалари ўртасида ҳам бўлиб ўтди.

Унда биринчи ўринни 7-ўрта мактабнинг "Адолат" жамоаси эгаллади. Иккинчи ўринни 9-ўрта мактаб, учинчи ўринни эса 10-ўрта мактаб ўқувчилари қўлга киритди.

"Адолат" жамоасининг иштирокчилари Дилафрўз Расулова, Наргиза Расулова, Жаҳонгир Мелибоев ва бошқалар ўз билимлари, зукколиклари билан томошабинлар ҳурматига сазовор бўлишди.

Ғолибларга фахрий ёрлиқлар, қимматбаҳо совғалар топширилди.

Жўра МАҲМУД

НАВРЎЗ МАЛИКАСИ КИМ БЎЛАДИ?

Каттақўрғон шаҳар педагогика билим юртида "Наврўз маликаси" кўрик-танлови ўтказилди. "Маънавият ва маърифат" маркази шаҳар бўлими ҳамда талабалар касаба уюшмаси ташаббускор бўлган ушбу танловда иштирокчилар ўзларининг билим савияси, истеъдоди ва маънавий камолотини намойиш қилишди.

Танлов шартларига кўра, ғолиб деб топилган Дилдора Авазова Наврўз маликаси сифатида навбатдаги босқичга йўлланма олди. Шунингдек, ғолиблар сафидан ўрин олган Нилуфар Алиева ва Дилафрўз Муқимова ҳам совғалар билан тақдирланди.

М.МУЗАФФАРОВ,
билим юрти ўқитувчиси

ДЗЮДОЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Наманганда дзюдо бўйича таниқли полвон Тоҳир Мадраҳимов хотирасига бағишланган мусобақа бўлиб ўтди. Анъанага айланган ва олтинчи марта ўтказилаётган бу мусобақада республиканинг кўп вилоятларидан, шунингдек, Қозоғистон ва Тожикистондан келган спортчилар қатнашмоқда. Мусобақа уч кун давом этади. Ғолибларга Республика Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси ҳамда вилоят ҳокимлигининг қимматли совринлари топширилади.

Назира ХЎЖАЕВА,
ЎзА мухбири.

Танишинг: Президент стипендияси совриндорлари

ИЛМГА ИНТИЛИБ

Азизбек Холлиев Президентимизнинг аспирантлар учун давлат стипендиялари танловининг "Республика мустақиллиги ва бозор иқтисодиётига мос ижтимоий-иқтисодий йўналиши" бўйича ғолибидир. У ўрта мактабни битиргач, ТошДУда тарих мутахассислиги бўйича таҳсил олди. Ўқиш мобайнида талабалар учун таъсис этилган Алишер Навоий номидаги давлат стипендияси ҳамда Ўзбекистон Президенти стипендияси совриндори деб топилган. Ҳозир у юқорида номи қайд этилган илм даргоҳида тарих фани мутахассислиги бўйича 3-босқич аспиранти.

Суҳбатимиз аввалида ундан илмий изланишлари хусусида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

-- Номзодлик диссертациямнинг мавзуи "Мустақил Ўзбекистоннинг хорижий мамлакатлар билан иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий алоқалари (Буюк Британия ва АҚШ мисолларида 1991-1995 йиллар)" деб аталади. Юртимизнинг айнан мана шу давлатлар билан алоқаларини илмий тадқиқ этиш мавзусини танлашимнинг боиси Америка Қўшма Штатлари ҳамда Буюк Британия давлатлари жаҳоннинг энг тараққий этган, илм-фан, маориф, маданият, техник ривожланиш бўйича ҳам дунёда етакчи ўрин тутганлигидир. Энди ушбу мамлакатларнинг бевосита Ўзбекистон билан алоқалари хусусида тўхталадиган бўлсак, иқтисодиётимизга энг кўп сармоя олиб кираётган, савдо-сотиқ, маҳсулот айирбошлаш, иқтисодий аҳамиятга молик лойиҳаларни амалга ошириш, қўшма корхоналар тузиш бўйича ҳам улар муҳим аҳамият касб этади.

Масалан, 1995 йилга қараганда 1996 йилда АҚШ билан Ўзбекистон ўртасидаги мол айирбошлаш 17 баробар ошган. "Зарафшон-Ньюмонт" Ўзбек-Америка қўшма корхонаси ҳамда "Ўз-БАТ" Ўзбек-Британия қўшма корхонасининг фаолияти ҳавас қилса арзийдиган даражададир.

Жаҳонга юз очаётган Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишида ташқи алоқалар муҳим ўрин тутади. Мазкур мавзуга қўл уришимга асосий сабаб ҳозиргача бу соҳанинг ўрганилмаганидадир. Қолаверса, унга оид китоблар ҳам, дарсликлар ҳам йўқ. Фактологик маълумотларни қатор вазирликлар, қўшма корхоналар, статистик ахборотлар, элчихоналардан тўпладим. Ундан ташқари 1996-97 йилларда Англияга борганимда Ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари, юртимиздаги бугунги ислоҳотларга жиддий қизиқиб қолган олимлар билан суҳбатлашдим. Илмий ишимни ана шуларни жамлаган ҳолда ёздим. Унга тарих фанлари номзоди, доцент Хондамир Ғуломов илмий раҳбарлик қилганлар.

-- Англия сафари хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

-- Европа Иттифоқи томонидан маблағ билан таъминланган "Тарих" қўшма Европа лойиҳасининг ТАСИС-ТЕМПУС йўналиши бўйича Англияга бордик. Мазкур лойиҳада Буюк Британиянинг Эксетер университети, Франциянинг Ренн-2 университети, Даниянинг Фредриксберк семинарияси ҳамда ТошДУ тарих факультетининг тўрт нафар вакили қатнашди. Унда тарих фанини ўқитиш услубиятини ўрганиб, малака ошириб қайтдик.

-- Англиялик ёшлар билан ўзбекистонлик йигит-қизлар ўртасида тафовут қандай?

-- Ёшлар ҳамма жойда ҳам ёшлар. У ерда ҳам ўқишади, дам олишади. Айтарли фарқи йўқ. Тўғри, миллий хусусиятлари ўзига хос. Лекин Ўзбекистон ёшларининг иқтидори, интилиши, тафаккури, дунёқараши, меҳнаткашлиги жаҳон ёшларидан сира кам эмас.

Қолаверса, ҳукуматимиз ва шахсан йўлбошчимизнинг ўзлари бугун биз ёшларга катта эътибор, умид, ишонч-ла аҳамият беришмоқда-ки, бунга жавобан пухта илм олиб, меҳнатимиз, изланишларимиз билан мустақиллигимизни мустаҳкамлашимиз зарур. Чунки илм ҳамиша юксаклик сари элтади.

Н. УСМОНОВА суҳбатлашди

ТАЛАБАЛАР САРСОН

"Туркистон" — SOS

Таҳририятдан: Самарқанд 2-педагогика билим юрти талабалари номидан хат олгандик. Унда бу билим юрти ётоқхоналаридаги камчиликлар ёзилган эди. Шу боис, уни самарқандлик мухбиримиз Нодир Жонузоққа жўнатиб, талабалар ҳаётини ўрганишни сўрадик. Мухбиримиздан қуйидаги жавобни олдик:

Билим юрти ҳовлисига кириб борганимизда дарслар тугаб, ўқитувчилар энди тарқалишаётган экан. Муддаомизни айтдик. Зумда директорнинг бешта муовини ҳам жам бўлишди. Директорнинг ўзи йўқ экан.

Олим ҲАКИМОВ, маънавият ва маърифат ишлари бўйича директор муовини:

-- Кўп тадбирлар ўтказяпмиз. Масалан, янги йил базми, ҳарбийлар кунига бағишланган кеча...

-- Булар тақвимий байрамлар-ку?

-- Тўғри. Бошқа тадбирларимиз ҳам йўқ эмас. Оила йилига хос тадбирлар, маънавий-маърифий учрашувлар, турли мусобақа-муҳобасалар ўтказилаяпти...

Суҳбатдан кейин тўғри билим юрти кутубхонасига йўл олдик. Кутубхона каттагина экан. Ҳисобида 27 мингга яқин китоб сақланмоқда. Шундан 15655-таси дарсликлар, 5227 таси ихтисос китоблари, 4629 таси бадиий адабиётлар, 1350таси ижтимоий мавзудаги асарлар. Бу йил яна 2567та китоб олинган. Кутубхонанинг кенг ўқув зали бор. Ўнлаб газетанинг янги сонлари ҳам тикилган тахламлари турибди. Фақат... ичкари жудаям совуқ. Бундай ҳолатда бу ерга бировнинг газета ёхуд китоб титкилаш учун келишини тасаввур қилиш қийин. Кутубхона мудираси Ҳалима Қосимовагина оёғи остига электр печ қўйиб ўтирган экан.

-- Бу ерда эртадан то кечгача турасизми, опа?

-- Ҳа.

-- Азоб-ку. Қишки чиллани қандай ўтказдингиз?

-- Унчалик совуқ эмас. Бахтимизга бу йил қиш яхши келди.

Ўнга яқин талабанинг аъзолик варақасини кўриб чиқдик. Уларда фақат йил бошида олинган дарсликларгина номини учратдик.

Ундан кейин бизни қизиқтирган билим юрти талабалар ётоқхонаси билан таниша бошладик. Учинчи қаватда қизлар туришаркан. Коридорда юрганларига эътибор қилдик: ҳаммаси қалин кийиниб олишган. Кўпгина хоналар қароқчи ургандай бўшаб ётибди. Ичида битта-яримта носоз мебелни учратиш мумкин. Ётоқхона ҳаёти билан танишарканмиз, хафа бўлиб гапирганлар бу ердаги аҳвол тўғрисида ёлғон ёзмаганлигига амин бўлдик.

--Совқотмаяпсизларми?- ошхонада овқат қилаётган бир қиздан сўрадим.

-- Йўқ, ўрганиб қолганмиз. Физкультурачиларга унча-мунча совуқ писанд эмас.

Дарвоқе, бу ўқув даргоҳида асосан жисмоний тарбия ва бошланғич таълим ўқитувчилари тайёрланишини айтишни унутибмиз. Билим юртида 525 талаба ўқийди. Шундан 189 талаба ўз уйидан қатнайди. 167 талаба ётоқхонада истиқомат қилади. 169 талаба эса ижарада яшайди. Агар айни пайтда 31 талаба яшаётган иккинчи ётоқхона ҳамда шароит йўқлигидан ҳеч кимса турмаётган учинчи ётоқхона таъмирланиб, бир ҳолга келтирилсайди, бугунги иқтисодий жиҳатдан мураккаб паллада 169 талаба 500-700 сўм тўлаб ижарада турмаган бўларди.

Хоналарга кирамиз. Қизлар ош қилишга тайёргарлик кўришяпти экан.

-- Шароитларингиз қандай, қизлар?

-- Ёмон эмас. Тўғри, бироз совуғу... лекин яқин ўртада иссиқлик тармоғи ҳам ишлаб қолади дейишяпти-ку,- дейди IV курс талабаси Зуҳра Аҳмедова.

-- Ўтган йили ҳам шундаймиди?

-- Йўқ, ётоқхонанинг ярми яхши исирди. Қувурларга ҳаво тўлиб қолса, тиқинларни бўшатиб, чиқариб юборардик.

--Бизга маълум бўлишича, куз ойларида ётоқхона учун деб стипендияларингиздан 75 сўмдан олиб қолишган экан. Нима, ётоқхона пулликми?

-- Пуллик эмасу, лекин ўшанда норози бўлсак ҳам таъмирлаш ишлари учун деб олиб қолишгани рост,- деди қизлардан бири.

Бу орада директор Санобар Азимова етиб келди. У киши билан бироз ётоқхоналарни "сайр қилгач", суҳбатни ишхонада давом эттирдик:

-- Ҳадеб танқид қилавермай, ижобий тарафларимизни ҳам ёзинглар-да.

-- Ёзамиз, бироқ қишнинг қаҳратонида дилдираб ўтирган талаба учун рангли телевизордан кўра иссиқроқ хона зарурроқ-да.

-- Нима қилай, ука, ишга тайинланганимга ҳали кўп бўлгани йўқ. Келган пайтимда бу ердаги аҳволни кўриб, рости даҳшатга тушгандим. Ўзингиз ўйланг ахир, келгуси йили 80 йиллигини нишонлайдиган бу физкультурачилар масканининг шу пайтга довур тузукроқ бассейни ҳам бўлмаган. Машғулотлардан терлаб чиққан талабалар учун ювиниш хоналари ҳам йўқ. Эски иситиш тармоқларини янгилари билан алмаштирмоқчи бўлгандим. Улгуролмай қолдик. Сабаби банк 17 ноябрдан бошлаб пул беришни тўхтатди.

-- Ётоқхона таъминланиши учун деб талабалар стипендиясидан 75 сўмдан олган экансизлар?

-- Ҳа, сентябрь, октябрь ойлари стипендиясидан чегириб қолганмиз. Бу ҳақда педагогика кенгашининг махсус қарори бор.

-- Лекин талабалар норози бўлишган экан-ку!

-- Нега норози бўлишади?! Норози бўлишса, ётоқхонада туришмасин. Ахир мен керакли маблағни қаердан олай бўлмаса?

Опадан педагогика кенгаши қарорини сўрадик. Дарҳақиқат, шундай қарор қабул қилинган экан. Фақат қарор тепасида турган "1997 йил, 29 ноябрь" санаси бизни жудаям ажаблантирди. Ахир гап сентябрь, октябрь ойлари стипендияси ҳақида кетаяпти-ку. Наҳотки аввал бир иш бажарилиб, сўнг у ҳақда қарор қабул қилинса?! Бу саволимизга директор опа ҳам тайинли жавоб беролмади.

-- Билишимизча, билим юртида "Камолот" жамғармасининг жамоатчилик бўлими фаолият кўрсатаётган экан.

-- Ҳа. Аввал Лутфулла деган йигит ишларди. У бошқа жойга ишга ўтиб кетгач, "Камолот" жамғармаси шаҳар бўлими ўрта маълумотли бир кишини жўнатишди. Ишга қабул қилмадим. Кейин ўзимизни битириб чиққан бир қизни тавсия этишди. Ўқитувчилар билан кенгашган эдим, "ишни олиб кетолмайди" дейишди. Табиийки, уни ҳам ишга олмадим...

-- Барибир бу масалани ҳал қилиш керак-ку.

-- Эртага яна бир ходим келар экан, кўрайликчи...

-- Опа, яна ётоқхона масаласига қайтсак...

-- Иситиш тармоқлари бўйича олиб бораётган таъмирлаш ишларимиз ниҳоясига етай деб қолди. Худо хоҳласа, сизнинг ёзмоқчи бўлган мақолангиз чиқар-чиқмас, ишга тушиб кетади. Ахир, ҳеч бўлмаса, икки-уч йил раҳбарлик қилай, кейин ишларимни баҳоласангиз ярашади.

Директор опа билан хайрлашарканмиз, анчагина совуқ еган бўлсак-да, нафасимизни иссиқ қилдик: "Илоҳи, бу масканни танқид қилиб эмас, мақтаб ёзадиган даврлар тезроқ келсин".

Нодир ЖОНУЗОҚ,
"Туркистон"нинг Самарқанд вилояти бўйича ўз мухбири

Миллий дастур: эртанинг уйлари

"Биз қишлоқни яхши кўрамиз!" дейишди Қарши туманидаги 16-ҳунар лицейининг талабалари

Ёшлар даврасидаги суҳбатимиз баҳс-мунозарага айланиб кетди. Дадил ва билимдон, шижоатли ва зийрак ука-сингилларимга боқиб ҳаваcландим. Ҳар бирининг юрагида эзгу орзулар бисёр. Фикрлари теран, мақсадлари аниқ, режалари пухта. "Бугунги қишлоқларнинг шаҳардан қаери кам, -- дейди улардан бири. -- Газ бор, сув бор. Ҳаммом, сартарошхона, стадион, ҳамма-ҳаммаси бор. Фақат, токчаю тахмонсиз қурилаётган уйлар Ғарбга хос-да. Биз уйларнинг миллий андозаларини ишлаб чиқишимиз зарур!".

Яна бир талаба баҳсга қўшилади. "Қишлоқларга ҳам компьютер олиб кириш нега мумкин эмас, -- дейди у. -- Ҳунармандчилик шохобчалари, боғчаю мактабларнинг иш тартибини янгилаш вақти етди..." Мен улар билан сўзлашаётиб, ўқувчилик дамларимдаги бир воқеани эсладим...

Бир куни дарс ўрталарида эшик очилиб, синфга мактаб директори колхозимиз раисини бошлаб кирди. Биз билан саломлашгач, раисимиз хўжаликка ёшлар кучи кераклиги, агар биз қишлоқда қолиб ишласак, жуда кўнгилдаги иш бўлажаги ҳақида гапирди. Шунда директор қўлидаги рўйхатга қараб, ўртачароқ ўқийдиган синфдошларимиздан ўн беш нафарини ўрнидан турғазди.

Ким бўлмоқчисан, замондош?

-- Сен қизим, онангнинг қанотига кир, -- деди Гулсанамнинг ёнига бориб. -- Эрта-индин мактабни битириб, шаҳарга ўқишга кетсанг, укаларинг қийналиб қолишади-ку.

-- Биламан, сизларнинг оилаларингиз катта, -- деди синфдошимиз Баҳодирга. -- Агар ўқишга борар бўлсанг, уйдагиларни ташвишга қўясан.

Хуллас, у киши болалар билан бирма-бир гаплашиб, ҳаммасини қишлоқда қолишга кўндирди. (Ажаб, илгаридан "тайёрланиб" келган эканлар-а) Кечагина "Ким бўлсам экан?" мавзуида қойиллатиб иншо ёзган, кўнглида борини қоғозга тўккан синфдошларимиз аллақандай мунғайиб қолишди. Орадан бир ҳафта ўтиб, туман газетасининг бир саҳифасида синфимиздаги ўн беш ўқувчининг суратлари босилиб чиқди. Суратлар тепасига "Биз ўз хоҳишимиз билан колхозда қоламиз!" деб сарлавҳа қўйилган эди!

Ўша йилларда биз қишлоғимизни ёмон кўрармидик? Асло! Қишлоққа меҳримиз бўлакча эди. Лекин, биз қишлоқ учун ҳеч нарса қилолмасдик. Мактабда олган билимимиз даладаги майдачуйда юмушлар баробарида бой бериларди. Бундай юмушларни бажариш учун эса ўқиш шарт эмасди. Бирор касб эгаси бўлиш учун мактабни битиришимиз биланоқ шаҳарга отланардик. Эндичи? Қишлоқда бунёдкорлик ишларини амалга ошириш, турмуш тарзига янгиликлар олиб кириш, тараққиётига муносиб ҳисса қўшиш -- ҳаммаси ёшларнинг қўлида. Бу кун уларнинг юрар йўллари ям-яшил қўлларини қаёққа узатса, етади.

-- Мустақиллик ёшларимизга шундай гўзал имконлар берди, -- дейди ҳунар лицейининг директори Рустамжон ХИДИРОВ суҳбатни давом эттириб. -- Аслида шу масканнинг фахрлансак арзийдиган ўтмиши бор. Қарийб йигирма йилдан буён қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган кадрлар етиштириб келаяпмиз. Ўтган вақт ичида 4,5 мингдан зиёдроқ тракторчи, тикувчи-моторист кадрлар шу масканда учирма бўлдилар. Лицей мақомига ўтилганидан сўнг эса ўқув режасига чилангар (слесар)лик, тикувчи-тадбиркорлик, тракторчилик, дурадгорлик (қисман бўёқчилик ва сувоқчилик), наққошлик (ўймакорлик), ЭҲМ операторлари, бизнес ҳисобчиси, менежер ёрдамчиси, каштачилик, зардўзлик, фермер-ўсимликшунослик каби ўнлаб замонавий касб-ҳунар турлари киритилди. 600 га яқин йигит-қизларимизга малакали ўқитувчилар билим беришяпти.

Суҳбат давомида маълум бўлдики, бу ерда замонавий билим ва касб-ҳунардан ташқари, талабалар онгига ўзбекона аҳлоқ-одоб, ватанпарварлик туйғуларини сингдириш, шу йўл билан уларни юксак маданий ва жисмонан камолотга етказишга алоҳида эътибор бериларкан. Миллий чолғувчилар ҳаваскорлик ансамблига деярли барча талабалар қатнашишади. Жамики тадбирлар, байрамлар, махсус кечалар куй-қўшиқсиз ўтмайди. Дзюдо, миллий кураш, волейбол, футбол секциялари ишлаб турибди. Қизлар футболида талаба қиз Саёҳат Жўраева, қизлар кураши бўйича эса Ҳалима ва Салима Холмуродовалар вилоят мусобақаларида фахрли ўринларга сазовор бўлишди.

Лицейга қарашли 40 гектар ер майдонида ўтган йили пахта, ғалла ва сабзавот экинлари етиштирилди. Йил охирида, 1,5 миллион сўм соф даромад қилинди. Маблағнинг асосий қисми эзгу тадбирларга сарфланди. Ўқувчиларнинг ўқиш давомида ўз қўллари билан ясалган турли маҳсулотлар (ошхона анжомлари, ўймакорлик ва дурадгорлик безаклари, тикувчилик, каштачилик ва зардўзлик буюмлари) ҳар ойда бир марта ташкил этиладиган махсус савдо ярмаркасига чиқарилади. Бозор нархидан анча арзонга баҳоланадиган бу буюмларни маҳаллий аҳоли жон деб сотиб олишади. Жамланган маблағ каштачилик учун мато ва ипаклар, қурилиш хомашёлари сотиб олишга ишлатилади.

Ҳунар масканида тез-тез "Очиқ эшиклар куни" ўтказилади. Таклиф этилганлар лицейдаги шарт-шароит билан танишишади. Ташкилотлар раҳбарлари ёш кадрларни ишга қабул қилиш бўйича махсус шартномага имзо чекадилар.

Талабалар ҳунар лицейини битиришгач, қаерларда иш юритишади?

Шаҳардами ёки қишлоқда?

Суҳбат жараёнида мен уларнинг режалари билан қизиқдим.

Башорат ЗУЛФИҚОРОВА -- ЭҲМ оператори ва қишлоқ хўжалик ҳисобчиси гуруҳининг талабаси:

-- Замонавий билимлар эгаллаш керак деймизу, бу билимлардан қандай фойдаланиш кераклигини баъзан ўйламаймиз. Менимча, биз қишлоқлар шароитини янада яхшилашда фаол қатнашишимиз зарур. Ахир, ўзимиз яшаётган жой ҳар жиҳатдан замонга мос бўлса қандоқ яхши. Мен ишни қишлоқда бошламоқчиман. Ўз билимимни, кучимни синовдан ўтказаман.

Сайёд ҒАЙБУЛЛАЕВ -- дурадгорлик (наққошлик, ганч ўймакорлиги) гуруҳидан:

-- Мен наққошликни анча илгарироқ ўрганиб олгандим. Лекин, ҳар қандай ҳунарни билим билан уйғунлаштириш керак экан. Лицейда наққошликнинг янги сирларини ўрганаяпман. Нақш элементлари (гул, тасвир, гириҳлар), марғубалар, ғунча ва баргларни тайёрлашда рангларга жиддий аҳамият бериш, бўёқларни бир-бирига қўшишда ҳам маҳорат зарурлигини ҳис этдим. Оддийликдан мураккабликкача барча босқичлардан бирма-бир ўтиб бордим. Ойнали ганч ўймакорлиги сирлариниям пухта эгалласам дейман. Сўнг шу соҳада қишлоқ қурилишига янгича услублар киритиш ниятим бор.

Маннон ОМОНОВ -- тракторчилик (фермер-ўсимликшунослик) гуруҳи талабаси:

-- Кексаларимиз "Йигитнинг моли ерда" деган нақлни кўп айтишади. Менимча, деҳқоннинг молигина эмас, бахти ҳам ерда, шу тупроқда. Кичиклигимдаёқ қўлимга кетмон олиб, боғ ишларида отамга қарашиш мен учун севимли машғулот эди. Томорқамизда экин етиштиришда кўпинча ўзим қатнашардим. Трактор ҳайдашни ҳам бу ерга келмасимдан илгарироқ ўрганганман. Лицейни битиргач, даштда ер очиб, мустақил ишламоқчиман. Қишлоғимиз фаровонлигига ҳисса қўшсам дейман.

Ортиқжон АВЛИЁҚУЛОВ -- тракторчи (чилангар)лик гуруҳидан:

-- Лицейимизга қарашли "Тракторларни синаш майдончаси" бор. Кўпроқ вақтимни ана шу майдончада ўтказаман. У ерда қарийб йигирма хил русумдаги тракторлар бор. Ҳаммасининг ишлаш тартиби, техник тузилиши, таъмирлаш жараёни бир-биридан фарқ қилади. Барча тракторларда бирдай ишлай олишни мукаммал ўрганаяпман. Кейин ерга ишлов беришда қатнашаман, ўз соҳам юзасидан тажриба тўплайман.

-- Муаммоларимиз ҳам анчагина, -- дейди Рустамжон ХИДИРОВ гап орасида. -- Лекин уларни ҳал этиш чораларини кўраяпмиз. Ахир, инсон кўпроқ ўз кучига, имкониятига таяниши ва бошқаларни ҳам шунга даъват этмоғи лозим. "Қачон шафтоли пишадию, оғзимга тушади" деб ўтириш бугунги давр кишисига хос эмас. Биз билимдон ва тадбиркор бўла олсакгина, йўлимиздаги муаммолар ўз ечимини топади. Ғузор, Косон, Шаҳрисабз туманидаги ҳунар лицейлари билан тез-тез тажриба алмашиб турамиз. Бир-биримиздан ўрганиб, бир-биримизга ўргатамиз.

Ҳа, давр шунчалик тез илгарилаяптики, бу кун салгина лоқайд бўлган киши кўп нарсани бой бериб қўйиши мумкин. "Ҳаёт ҳаракатни талаб этади, ҳаракат тугаса ҳаёт ҳам тўхтайди!" деган эди Аристотел. Эртанги ёруғ кунларимиз бугунги хатти-ҳаракатимизга боғлиқ экани сир эмас. Биз ҳаракату изланишда эканмиз, ёруғ кунлар албатта келади. Кўнгиллари ёшлик нашидаси билан лиммо-лим, орзулари ўзлари каби беғубор ука-сингилларимга яхшиликлар ёр бўлишини тиладим.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА

Мен чевар бўламан

-- Мен наққош бўлишни орзу қилардим, -- дейди Азиз Тожиев. -- Шунинг учун ўрта мактабни битириб, шу ерга ўқишга кирдим. Мен каби ёшларнинг миллий тасвирий санъатимизни пухта эгаллашимиз учун барча шароитлар етарли.

Ўзбекистон Бадиий академиясига қарашли Тошкентдаги тасвирий ва амалий санъат билим юртида таълим олаётган кўплаб йигит ва қизлар билан суҳбатлашганимизда ҳам худди шундай фикрларни эшитдик. Бу ерда тасвирий ва амалий санъатимизни эгаллашга аҳд қилган ёшларда эртанги кунга ишонч ва умидни кўриб, кишининг дили қувнайди.

Суратда: устоз ва шогирд Ёқутхон Иномова ва Нодира Толипова.

Суратказ: А.ГЕРАСИМОВ

Талабалик ташвишлари

ЭНДИ ҚАЙТА БОРАМАН

Бундан беш йил олдин ҳам шундай савол билан ўзимга ўзим мурожаат қилган эдим. Ўқишдан "йиқилиб", уйга қайтгач, қаерга ишга киришни билолмай бошим қотди... Иш билмасликдан эмас, иш топишдан чўчиб... Яхшиямки мактаблараро ўқув ишлаб чиқариш комбинатида ўқиб, сотувчи хужжатини олган эканман. Дўконга ишга кирдим. Ўшанда ишга киришим ҳам осонгина ҳал бўлмади. Аввал яқинимиздаги дўконларнинг бошлиғига учрашдим. Иш ҳам, ўрин ҳам йўқ, деган жавобни эшитдим. Сўнгра туман марказига, матлубот жамиятига бориб арзимни айтдим. Ҳозирча ишчи керакмас, дейишди. Охири бўлмади. Туман ҳокимлигига чиқдим. Хайрият, улар битта қўнғироқ билан ишимни ҳал қилиб бердилар. Ўзимиз яшайдиган қишлоқ дўконларидан бирига мени жўнатишди. Кутиб олганларнинг муомаласидан билдимки, менинг "юқори" билан гаплашиб келганим уларга ёқмаган.

Нима бўлса-да, ишлик бўлиб олдим. Ўқишга киролмаган, мактабни битириб, қишлоқда қолган тенгдошларим эса ишсиз қолишди. Айримлари истамаса ҳам оғир кетмонни олиб далага чиқишга мажбур бўлишди. Мен улар ўртасида ҳаваcга айландим. Ахир яхши-да, дўконда чанг-чунг, оғир иш йўқ.

Иккинчи йил яна омадим чопмади. Аммо қишлоққа қайтгим келмади. Ҳужжатларимни тайёрлов курсига топширдим. Ниҳоят уринишларим зое кетмади. Кейинги йил ТошДУнинг журналистика факультети талабаси бўлдим.

... Ва ниҳоят ўқишни яқинда битқазиб, қўлимга журналист деган диплом оламан. Олдимда эса яна муаммо турибди. Домлаларимнинг таклифига кўра аспирантурада қолсамми ёки қишлоққа қайтсамми? Аввалари туманимиз - Иштихонда таҳририят бўларди. Аммо ҳозир қоғоз танқислиги учун газета чиқмаётган экан. Не мақсадларда очилган туман телестудияси ҳам ҳозирча берк. Ўқишим битгач, мен яна оввора-ю сарсон бўлиб туманимиздаги қайси ташкилотдан соҳам бўйича иш қидираман. Бу битта мени ташвишлантирган муаммо эмас. Ўтган йили бухгалтерлик курсини тугатиб, акам ҳам бир йилгача ишсиз юрди. Яна қанчадан-қанча ёшлар шаҳарда ўқишяпти. Улар ҳам қачонлардир ўз қишлоғига қайтишади. Аммо ишсизлик муаммоси ҳамон ечилмай қолаётир. Баъзи ёшлар нуқул шаҳарга ошиқади, ўқиганлари ҳам шаҳарда қолиб кетяпти, деб нолишади. Бунга ким айбдор?

ХОНБИБИ,
ТошДУ талабаси

Комрон авлод камолини кўзлаб

Мамлакатимизда янги авлодни шакллантириш, улар онгига миллий руҳ, ватанпарварлик ғояларини сингдириш, ёшларни чинакам фидойи, маънавий баркамол инсонлар қилиб тарбиялашга катта эътибор қаратилмоқда. Республикамизда дунёнинг ҳеч бир мамлакатида йўқ «Соғлом авлод» халқаро жамғармаси тузилиб, шу номдаги орден таъсис этилди. Ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш учун «Умид» жамғармаси фаолият кўрсатмоқда. Бу - халқимизнинг генофонди - насл насабини пок тутиш, баркамол авлодни вояга етказиб тарбиялаш ва энг муҳими оилани мустаҳкамлаш йўлида қўйилган дадил қадам бўлибгина қолмай, ёш авлод саломатлиги тўғрисида қайғуриш давлат сиёсатига айланганлигининг ёрқин намунасидир.

Ўзбекистонда ёш авлодни тарбиялашга, уларни ҳар томонлама баркамол инсон қилиб вояга етказишга қаратилган катта эътиборни мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Бугунги кунда республикамиз миқёсида 8 минг 133 та мактабгача тарбия муассасалари бўлиб, уларда 758 минг 114 нафар бола тарбияланмоқда.

Айни чоғда боғча тарбияланувчиларининг ҳар бири учун ота-она ойига 360 сўм тўлайди холос. Ваҳоланки, ҳар бир боланинг бир кунлик овқатланишининг ўзи 114 сўмдан тўғри келса, меҳрибонлик уйлари, мактаб интернатлари тарбияланувчилари, лицей ўқувчилари учун эса кунига 166 сўмдан тушади. Жорий йилда ушбу мақсадлар учун республика бюджетидан 8945,0 миллион сўм ажратилади.

Мактаб ўқувчилари учун яратилган имтиёзлар ҳақида гап кетганда, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, ёш авлодни ҳар томонлама уйғун камол топтириш мақсадида эълон қилинган Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 20 августдаги қарорини таъкидлаш жоиздир. Унга асосан, **республикамиз бўйича 1-синфга борадиган 630 минг 500 нафар болага 12 турдаги, жами 767 миллион сўмлик ўқув қўлланмалари бепул тарқатилди.** Шунингдек, мазкур қарорга асосан ўтган йили ноябрь ойининг биринчи ўн кунлигида мамлакат миқёсидаги камхарж оилаларнинг 1-4-синфга борадиган болалари учун 373076 нафарига 877 миллион сўмлик иссиқ кийим-бош ва пойабзаллар текинга берилди.

Ўтган йили республика бўйича 63 минг 911 ўқувчига мўлжалланган 192 та, шу жумладан қишлоқ ҳудудларида 57 минг 598 ўқувчига мўлжалланган 184 та мактаб ва қўшимча бинолар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Далил ва таҳлил

Мустақилликка эришганимиздан кейинги даврда болаларни ёзги соғломлаштириш мавсумини ташкил этиш ва уни ўтказиш борасида бир қатор ибратли ишлар амалга оширилди ва оширилмоқда. Республика Халқ таълими вазирлиги маълумотларига кўра, ўтган йили 650 минг нафар бола оромгоҳларда ҳордиқ чиқаришган. Шунингдек, 350 минг нафар бола эса ота-оналари билан санаторий-профилакторийларда дам олишган. **Бизда шу пайтгача ҳар бир боланинг ҳордиқ чиқаришига ўртача 12 минг сўмдан сарфланган. Ана шу харажатнинг 90-95 фоизини эса ижтимоий суғурта ташкилотлари кўтарган. Унинг бор йўғи 5-10 фоизини ота-оналар тўлаган, холос. Бу мақсадлар учун давлат ижтимоий суғурта маблағидан 1996 йилда 329 млн. 285 минг сўм ажратилган бўлса, ўтган йилнинг 9 ойида эса 647 млн. 462 минг сўм сарфланди. Бундай имтиёзли имконият ҳам давлат томонидан кўрсатилаётган ғамхўрлик намунасидир.**

Юртимизда болаларни ёзги дам олишларини ташкил этишда биринчи навбатда Меҳрибонлик уйларида тарбияланувчилар, кўп болали ва кам таъминланган оилалар ҳамда Оролбўйи минтақаларида яшовчи оилаларнинг фарзандларига катта эътибор қаратилмоқда. Масалан, ўтган йилнинг ўзида Марғилондаги, Бўкадаги Меҳрибонлик уйининг тарбияланувчилари, Оролбўйи ҳудудларидан 4 мингдан зиёд, Хоразмдан 1,5 минг нафар болалар Тошкент ва Самарқанд вилоятларидаги сўлим оромгоҳларда ҳордиқ чиқардилар. Шунингдек, Американинг «Тинчлик корпуси» ташаббуси билан 1997 йилда Фарғона ва Қашқадарё вилоятларида инглиз тилини чуқур ўрганиш дастури асосида 700 га яқин иқтидорли болалар дам олиш билан бирга ўз билим-савияларини оширишга эришдилар.

Вазирлар Маҳкамасининг яқинда эълон қилинган қарорига асосан касалхоналарга тушган кўп болали аёллар, етим болалар, болаликдан ногиронлар, I ва иккинчи гуруҳ ногиронлари ҳамда оғир касаликка учраган беморларнинг овқатланиши бепуллигича қолмоқда. **Бугунги кунда 44 та болалар поликлиникалари, 102 та касалхона, 40 та болалар санаторийси фарзандларимиз саломатлиги йўлида хизмат қилмоқда.** Шуни таъкидлаш жоизки, мамлакатимизда фаолият кўрсатиб келаётган даволаш-профилактика муассасаларининг биронтаси ҳам бозор иқтисодиёти шароитидаги айрим қийинчиликлар туфайли ёпилмади. Аксинча, кейинги пайтларда даволаш шаҳобчалари сони янада ортиб бормоқда.

Янги қурилишлар эвазига қишлоқ врачлик пунктлари ташкил қилиниб, уларда оналар ва болаларга врачлик тиббий ёрдамининг асосий турлари кўрсатилмоқда. Ҳозир уларнинг сони 619 тага етди. Ушбу муассасалар малакали мутахассислар билан таъминланган. 1991 йилга нисбатан олганда 1997 йилда туғилиш пайтида оналар ва болалар ўлими кескин камайди. Бундай натижаларга асосан туғиш ёшидаги аёллар саломатлигини яхшилаш, оилани оқилона режалаштириш, болалар поликлиникаси ва касалхоналар ишини такомиллаштириш сингари кўрилган пухта-чора-тадбирлар эвазига эришилди.

1994 йилдан бошлаб республикамизда кам таъминланган ва кўп болали оилаларга ёрдам кўрсатиш тизимини тубдан ислоҳ қилишга киришилди. Бунда, айниқса, Вазирлар Маҳкамасининг «Болаликдан ногиронлар, қариялар ва меҳнатга қобилиятсиз фуқароларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида» (1994 йил 24 июнь) ҳамда «Болали оилаларга давлат ижтимоий ёрдами тизимини такомиллаштириш чоралари тўғрисида» (1994 йил 20 июнь) ги қарорлари муҳим аҳамиятга эга бўлди. Ўша йили 1 октябрдан эътиборан кам таъминланган оилаларга нафақа тўлашнинг ягона тизими жорий этилди.

Шу ўринда Йўлбошчимизнинг яна бир хайрли фармонини эслаш ўринлидир. **«Болали оилаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш тўғрисида»** (1996 йил 10 декабрь) ги мазкур Фармон оилани ижтимоий томондан муҳофаза этиш ва келажагимиз бўлган фарзандларимизга ғамхўрликнинг яна бир юксак намунасидир.

Фармоннинг моҳияти шундан иборатки, биринчидан, у болали оилаларга берилаётган ижтимоий ёрдамни янада аниқлаштиради ва конкретлаштиради. Иккинчидан, бундан кейин шу билан боғлиқ бўлган барча ишлар яна ўзини-ўзи бошқариш органлари зиммасига юклатилади. Бу маҳалла қўмиталарининг масъулиятини ошириш билан бирга уларга бўлган ишончни тағин ҳам мустаҳкамлайди, деган сўздир. Эндиликда (ўтган йилнинг 1 январидан бошлаб) 16 ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақалар маҳалла қўмиталари орқали тайинланиб ва тўланиб келинмоқда.

Яна бир масалага эътиборингизни жалб қилмоқчимиз. Мамлакатимизда қарийб 4 миллионга яқин оила истиқомат қилади. Республикада оиланинг ўртача сони беш кишидан иборат, бир қанча вилоятларда эса олти кишидан ошади, ваҳоланки, бу кўрсаткич МДҲнинг Европа қисмидаги мамлакатларда 3,2 кишини ташкил этади. Бундан ташқари бизда аҳолининг 60 фоизидан кўпроғи қишлоқ жойларида истиқомат қилади. Шу боис ҳам, демографик вазият мураккаб бўлган Ўзбекистон учун оилани мустаҳкамлаш, оилада соғлом авлодни тарбиялаб, вояга етказиш - бугунги кунда муҳим умумдавлат аҳамиятига молик масалага айланган.

Бинобарин, Ўзбекистонда оналик ва болаликни муҳофаза этилиши, фарзандлар келажаги ҳақида ғамхўрлик қилиш борасида давлат миқёсида кучли ижтимоий сиёсат амалга оширилмоқдаки, оилага, комрон авлод камолига бундай эътиборни МДҲнинг бирор бир мамлакатида учратиш қийин. Мисол учун Россияни оладиган бўлсак, уларда аҳвол...

«Труд» газетасининг **(*1998 йил 9 январь сони*) *ёзишича,*** *кейинги 10 йил ичида ўтган ўн йилликка нисбатан Россияда 6 миллион бола кам туғилган. 6 ёшгача бўлган болалар сони 35 фоизга камайиб кетган. Ачинарлиси шундаки, айни баркамол, 18 - 40 ёшдаги аёлларнинг 30 фоизи фарзанд кўришни хоҳламаяпти.*

...23 миллиондан зиёд оилаларнинг тенг ярми кам таъминланган болали оилалар ҳисобланади. Улар ўртача яшаш даражасидан анча паст даромад билан кун кўришга мажбур.

...Ўтган йили Россияда мингдан ортиқ ташлаб кетилган гўдакларни милиция рўйхатга олган. Бир тасаввур қилиб кўринг: 10 кунлик чақалоқни юпқа чойшабда музлаган ҳолда ахлат қутисидан топишган.

«Комсомольская правда» (1998 йил 14 январь сони) ёзади:

... Ёш ота-она ичкилик ичиб, маишат қилишига халақит берган, ҳали ярим ёшга ҳам тўлмаган ўғлини бўғиб ўлдиришиб, жасадини ахлат қутисига ташлашган.

«Труд» (1998 йил 20 январь сони) ёзади:

... Олтой ўлкасида яшовчи бир одам кечагина туғилган ўғлини икки марта ўлдиришга ҳаракат қилади. Буни у яна бир нонхўрни боқишга имконим йўқ, деб изоҳлайди.

... Первоуральскдаги Слобода қишлоғида яшовчи ота-она тўрт ёшли Даша исмли қизчасини лўлиларга эски пулда 100 минг рублга сотиб юборишган.

... Фақат 1996 йилнинг ўзида Россияда 17 минг марта болалар ҳаётига таҳдид солингани қайд этилган - 200 нафар бола эса ўз онаизори қўли билан ўлдирилган...

...Айни чоғда Россияда қаровсиз қолган, дайди болалар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Мутахассисларнинг фикрича, бугунги кунда уларнинг сони 4 миллиондан ортиқ. Ўтган 1997 йилда оиласидаги нотинчлик оқибатида 33 минг бола уйидан қочиб кетган. Ҳар кунги калтак, ҳақорат, хўрлаш, очлик болаларни ўз уйини тарк этишга, ота-онасидан, оиласи бағридан узоқлашишга мажбур қилган. Улар қаерга кетиши мумкин? Албатта кўчага. Ертўлалар, томлар, иситиш шахобчалари ўтган ер ости йўлаклари қочоқ гўдаклар - «кўча болалари»нинг иссиқ, шинам «уй»ларига айланган.

...Кейинги йилларда Россияда 50 дан зиёд болалар касалхоналари ёпиб қўйилди, 7 мингдан зиёд болалар врачлари штат ўринлари қисқартирилди. 15 мингдан ортиқ ўсмир бўйи паст, вазни енгиллиги, яъни дистрофия касаллигига йўлиққани учун ҳарбий хизматга чақирилишдан озод этилди.

«Комсомольская правда» ёзади:

-чақалоқлар ўлими Россияда Европа кўрсаткичларидан беш марта ортиқдир.

-мамлакатда арoқхўрликка ўрганган 500 000 дан зиёд 15 ёшгача бўлган болалар ва ўсмирлар бор.

-кейинги пайтда болалар ўртасида наркотик моддалар истеъмол қилувчилар сони уч бараварга ошган.

«Труд» ёзади:

...Россия қонунларида умумтаълим мажбурий ҳисоблансада, лекин бир ярим миллион бола мактабдан ташқарида таълим-тарбиясиз қолмоқда.

...Россияда ўқув қўлланмалари, китоблар ниҳоятда қиммат. Айниқса, кўзи ожиз болаларга мўлжалланган битта китоб 200 минг рублдан савдода турганлиги жуда ачинарли.

...Айрим оилаларда ота-оналар фарзандларига зарур устбош, кийим-кечак олиб бера олмаганликлари туфайли болалар мактабга бормай қўяяптилар.

...Айни чоғда давлатнинг болалар нафақалари бўйича ўз фуқароларидан қарзи 12 триллион рублдан ошиб кетган. 12 миллион нафар Россия болалари ночор аҳволда яшаётган бир пайтда ота-оналар фарзандлари учун бериладиган нафақани ўз вақтида ололмай, кун кўришнинг сўнгги манбаидан ҳам маҳрум бўлмоқда.

«Комсомольская правда» ёзади:

-Болаларни хорижга сотиш «индустрияси» тез ривожланмоқда. Болалар савдоси наркотик моддалар олди-сотдисидан кўра беш баравар фойдалироқ бўлмоқда. Ҳар бир гўдакни 14 мингдан 50 минг долларгача баҳолаб, пуллашаётгани маълум.

* * *

Биз Россия болаларининг аянчли қисмати ҳақидаги далилларни келтириб, бу юртни ёки кимларнидир айблаш фикридан йироқмиз, биз бу далилларни одамзод боласининг тақдирига азбаройи ачинганимиздан келтириб ўтдик, холос. Халқимизда шундай мақол бор: «Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукр қил». Бу албатта бежизга айтилмаган. Ҳар ким ҳам экканини ўради. Демоқчимизки, собиқ МДҲ давлатларининг ҳар бири бозор муносабатлари шароитида ўзи танлаган йўлдан кетмоқда. Ислоҳотлар ҳам, ижтимоий ҳимоя тизими ҳам шу асосда олиб борилятпи.

Ўзбекистондаги бугунги кучли ижтимоий сиёсат маҳсули эса аввалбошданоқ «Ислоҳотлар ислоҳот учун эмас, одамлар учун» деган тамойилга амал қилинганидадир. Тўғри, бизда ҳам ўзимизга яраша муаммолар бор. Лекин яратганга минг бора шукрлар бўлсинким, биз ўзбеклар ҳаётимиз мазмунини оиласиз, ширин-шакар фарзандларсиз тасаввур этолмайдиган халқмиз. Ота-боболаримиздан мерос бўлиб қолган эзгу тилак ва инсоний бурч бу - дунёга келиб оила қуриш, муносиб фарзанд тарбиялаш, иморат тиклаш, ниҳол экиб, боғ яратишдир. Бу олий даражадаги қадрият, шарқ менталитети, миллатимизга хос хусусиятлар саналади.

Олдимизда буюк давлат қуришдек мураккаб ва шарафли вазифа турган бир пайтда бу каби ўзбекона маънавий қадриятларнинг аҳамияти яна минг карра ортмоқда. Шу боис ҳам Йўлбошчимиз ташаббуси билан 1998 йил - Оила йили, деб эълон қилинди. Фарзандларимизга ўз ота-онаси, туғилиб ўсган жойи, ўз Ватани билан фахрланиш туйғусини сингдириб бориш бугунги ҳаётимиздаги энг муҳим вазифага айланмоқда. Чунки ўсиб келаётган ёш авлод эзгу хислатларни қалбига жо қилса, оиласига, халқига, Ватанига садоқатли, вафодор қилиб тарбияланса, шундай фарзандга эга бўлган ота-онанинг ҳам, давлатнинг ҳам истиқболи порлоқ бўлади. Зотан, Ватан келажаги мард, ўз юртига садоқатли, салоҳиятли, баркамол авлод қўлидадир.

Аслиддин БОЛИЕВ,
Зариф МИРЗАҚУЛОВ.

ДИЛМУРОДНИНГ ГУНОҲИ ВА... ГУНОҲКОРЛАРИ

Қишлоғимиз болалари ўртасида қизиқ бир одат бор эди. Кимдир бизда йўқ нарсани олса, кўп ўтмай ҳаммада ўша буюм пайдо бўларди.

Одатдагидек кунларнинг бирида қишлоқда рубоб пайдо бўлди. Биринчи рубоб. Чалишдан кўра томоша қилишга ҳавасмандлар кўп. 20-30 чоғли бола ичидан кимнидирнинг қўли рубобга тегса, ҳатто, ўшанга ҳам ҳавас билан қараймиз. Ҳамма қўл чўзавергач, синдириб қўйишдан қўрқди чоғи, жўрамиз рубобини уйига олиб кириб кетди. Ҳаммаси шундан кейин бошланди. Молларга ўт олиб келиш, сув бериш, ўтин ташиш, ҳамма-ҳаммаси битта шарт -- рубоб олиб бериш шарти билан бажарилар эди.

Кун ўтган сайин рубоблар ҳам кўпаяверди. Кўп ўтмай ҳаммамиз унга эришдик. Биргина Дилмурод қолди. Одатий ҳолдек унга кўпам эътибор бермадик. Унинг отаси йўқ, ёлғиз онаси билан турар эди.

Ҳаммамиз ишдан бўшаб, ''ансамбл'' бўлиб, тингир-тингир қилаётган эдик, олдимизга Дилмурод келди. Сезиб турибман, жудаям рубобни қўлига олгиси келяпти. Ялинса ҳам биров рубобни бермаслигини билди чоғи эгилиб, ердан бир узун чўпни олди-да, шунақанги куй ''чалдики'', беихтиёр ҳаммамиз тинғир-тинғирни тўхтатиб, унга қулоқ тутдик. Дилмуроднинг кўзлари юмилган, ''рубоб''даги қўлини куйга монанд қимирлатганча оғзи билан ''чаларди''. Қизиқ, унинг лаби, тили тўхтовсиз куйга мослашиб қимирлар, гўё радиодан таралаётгандек унинг ичидан куй чиқарди. Ана у тўхтади. Бирдан қий-чув бошланди.

-- Яна чал...

-- Яна бир мартагина чал...

Кимдир ялинар, яна кимдир ўз ҳукмини ўтказмоқчи бўлар эди. У ҳаммамизга бир-бир қараб чиқди-да:

-- Ким рубобни бериб турса бундан зўрини ҳам чалиб бераман, -- деди. Хуллас, ўша куни Дилмурод ҳаммамизнинг рубобимизни олиб куй ''чалди''.

* * *

Бир куни мактабда катта мажлис бўлди. Мактаб директори сўзга чиқиб, узоқ гапирди. Асосан савдогарлар, юлғичлар тўғрисида.Уларнинг жамиятимизга етказаётган зарари, қолаверса, биз учун савдогарлик бутунлай ёт куч эканлиги ҳақида алоҳида тўхталди.

Давра ўртасига Дилмуродни олиб чиқди.

-- Ҳой бола, нима, сен барча болалар юзингга тупуришини хоҳлайсанми? Ҳозир айтсам тупуришади ҳам.

Мактаб директори унинг билагидан ушлаб силтади, айбдор жўрам бошини эгиб турарди.

Мен ҳеч нарсадан хабарсиз эдим.

Дилмурод кечки пайт ўйинимизга қўшилди. Унинг юзида қанақадир мамнунлик бор эди.

-- Жўра, бир гап айтайми?.. Сенга мазза-я?..

Мен... ҳайрон қолдим.

-- Ота-онанг, ака-уканг бор!..

Унинг гапларига умуман тушунмасдим, тезроқ гапиришини истардим.

-- Бир гап айтсам, ҳеч кимга айтмайсанми?

-- Йўқ айтмайман, тезроқ айт, нима гап?

-- Мен ҳам рубоб олдим! Йўқ, ўғирламадим. Писта сотиб, 16 сўмга олдим.

-- Ўлай агар, ҳеч кимга айтмайман де, -- у менинг кўзларимга ночор одамдек термуларди.

-- Агар айтсанг мактаб директори ўғирлагансан, деб рубобимни тортиб олади, айтмайсан-а?

Мен бу ''сир''ни ҳеч кимга айтмадим, аммо Дилмурод ҳар куни рубобини қўлтиқлаганича келиб, бизнинг ''ансамбл''имизга жўр бўларди.

* * *

Ҳаш-паш дегунча мактабни ҳам битирдим. Олийгоҳга ўқишга кирдим. Пойтахт -- менинг тасаввуримдаги ''жаннат''. Ойда-йилда қишлоққа бир келаман. У дунё хабарларини шу ердан эшитаман. Шундайин келишларимдан бирида Дилмуроднинг уйига бордим. Ғарибгина ҳовли. Мунғайибгина турган ҳужрада Дилмуроднинг онаси турар, ёнидаги хона эса уники. Хонаси шинамгина, токчаларда китоблар, хона тўрида қўлдан ясалган столда телевизор.

Ўша куни биз узоқ гаплашдик.

У ўзининг мен бехабар қўшиқларининг яратилиши, замон, бугунги кун ҳақида узоқ гапирди. Қизиқ, унинг нотиқлик санъатига эътибор бермаган эканман, тузуккина...

Суҳбат жараёнида хонадаги токчалардан бир китоб олди. Навоий ғазаллари.

-- Шу ғазални таҳлил қилиб бер, қўшиқ қилмоқчиман.

Ғазал таҳлили жараёнида олийгоҳдан олган сабоқларим ҳам бир бўлди, ҳаётдан олган сабоқларим ҳам. Мен уни тўла таҳлил қила олмадим. Йўқ, у мени уялтирмади. Узоқ излаб, яна бир титилиб кетган дафтар топтида, худди машҳур домлаларимиз бизга тушунтиргандек, менга сўзма-сўз, байтма-байт ғазални таҳлил қилиб берди...

* * *

Орадан йиллар ўтди. Дилмуродни узоқ вақт кўрмасам-да, у ҳақда хушхабарларни тез-тез эшитиб қувонардим. У энди шаҳримизнинг энг таниқли қўшиқчиларидан бирига айланганди.

Бир куни ҳамқишлоқларимиз келишди.

ОҒРИҚ

Суҳбат жараёнида уларнинг гапларига ҳеч ишонмас, нималар бўлаётганини ақлимга сиғдиролмасдим. Йўқ, бу туш бўлса керак. Бу ёмон тушдан тезроқ уйғонай дея ўзимни қаттиқ-қаттиқ чимчилайман. Йўқ, уйғонмадим... Уйғоқ эканман. Демак... ''Дилмурод ақлдан озиб қолди...''

* * *

Ҳаётимдаги энг қувончли кунлардан бири. Уйланаётган куним эди.

Мени табриклаш учун олдимизга келган тенгдошлардан уни сўрадим, ҳаммаси елка қисишади. Йўқ, Дилмурод шу қишлоқда яшаб туриб тўйим бўлаётганини эшитмаслиги мумкин эмас. Агар таклифномани олмаганда ҳам келиши тайин.

Кеч бўлди, тўй тугади, аммо Дилмуроддан дарак бўлмади. Очиқ дарвозага қарадим-у... юрагим гупиллаб уряпти, барибир келишини билардим, ишонардим. Мен бир-биримизга қучоқ очишимизни, дўстимнинг узрини ва қизғин табригини эшитаман, деган умидда ҳаяжон билан унга юзландим. Аммо... қаршимдаги менинг дўстим нусхасидаги кўзлари совуқ боқувчи йигит билан мен қўл бериб кўришдим, холос. Туйқус ҳаяжон сабабли тилимга ҳеч гап келмайди.

-- Жўра акангга айт, бир пиёлагина қуйиб берсин, ичаману кетаман, кирмайманам...-- Тўсатдан у ялина бошлади. Ичимдан нимадир узилгандек бўлар, юрагим гурсиллар, гапиролмай қийналардим. Мен дўстим учун шу дамда қайтадан дастурхон безашни, ''бир пиёла''гина эмас, бор ноз-неъматни ўртага қўйишни ва қувончимга унинг ҳам шерик бўлишини истардим, афсус...

* * *

Азиз газетхон! Балки бу айтганларим сизнинг унчалар эътиборингизни тортмас, худо бергандан сўнг тутиб қолишни эпласин-да, дейишингиз ҳам мумкин. Йўқ, бунчалик бағритошлик қилманг.

Вақти келганда Дилмурод кўпнинг тўйига хизмат қилди. Хизматидан хушнуд акахонлар эса уни ароқнинг замонавий, энг кучли ''дори''лари билан сийлашди, меҳмон қилишди. Аслида дўстман, дея душманликни раво кўрганлар унинг бугунги кўйига тушмоқлари керак эди.

''Бир болага етти қўшни ота-она'' деган ғурури баланд, меҳри дарё ўзбекнинг авлодлари эканлигимизни ёдда тутайлик. Тўқнашганни туртмасдан суясак, лозим бўлса етакласак. Бир кун келиб ўша етовдаги нодон ўзини таниб, ўзбекнинг бир ёмони камайса, ҳеч ким зарар кўрмаса керак...

Ботир ЭРНАЗАР,
Шаҳрисабз тумани

СИР ТУТМАНГ!

Ёшлигимдан кўп китоб ўқирдим. Ундаги севишганларга ҳавасим бир дунё эди. Айниқса, Отабек-у Кумушбибининг муҳаббатларига ўхшаш буюк неъмат менга насиб этишини истардим. Аммо, мен хато қилган эканман, буни кейинчалик, жуда кеч англадим.

Ў. бизнинг қўшни маҳаллада турар экан. Ўртоғимнинг туғилган кунида у билан танишиб қолдик. Қанча йигитлар билан гаплашсамда, юрагимда жиз этган нарса сезмасдим. Ў. ни кўрдиму... Аммо, оиламизда севги-муҳаббат, яхши кўриш деган тушунчалар йўқ эди. Шунинг учун у қанча ''орқамдан юрса''да деярли аниқ гап айтмадим.

Ў. икки ойча дом-дараксиз кетди. Ўшанда билдим, мен уни ҳақиқий севиб қолганимни. Кўча-кўйда ҳам кўриб қолармиканман, дея одамлар орасидан уни ахтарардим.

Шундай кунларнинг бирида Ў. яна келди. Нега келолмаганини ҳам айтмади. Алам қилиб, яна қовоқ-тушмуқ қилдим. ''Эртага бемалол учрашайлик'' деди. Учрашдик.

-- Биламан, мен сизга ёқмайман. Шунинг учун уйдагилар нима дейишса шунга рози бўлдим, -деди.

Алам устида:

-- Тўғри қилибсиз, мен сиздақа шалпай болаларга ҳеч қачон турмушга чиқмайман,- дебман.

Ў. бир сўз айтмай кетиб қолди. Бутунлайга.

Чидолмадим унга неча бор хат ёздим. ... Сизнинг севги ҳақидаги сўзингизни фақат чимилдиқда эшитишни хоҳлардим. Отабек Кумушдек ҳаёт қуришимизни истовдим, дедим мактубимда. У эса... Ҳеч қачон уларга ҳавас қилманг. Уларнинг ҳаёти фожеа билан тугаганди, дебди.

Ҳозир Ў. билан кўришмаяпмиз. Эшитишимча яқинда уйланаётган экан. Унинг бўлажак завжаи ҳалолига ҳавас қилдим. Мен одамларнинг гапидан қўрқиб, севгимни сир тутиб, ўзимга қийин қилдим. Илтимос, севсангиз севгингизни севганингиздан асло сир тутманг.

НОИЛА,
Жиззах

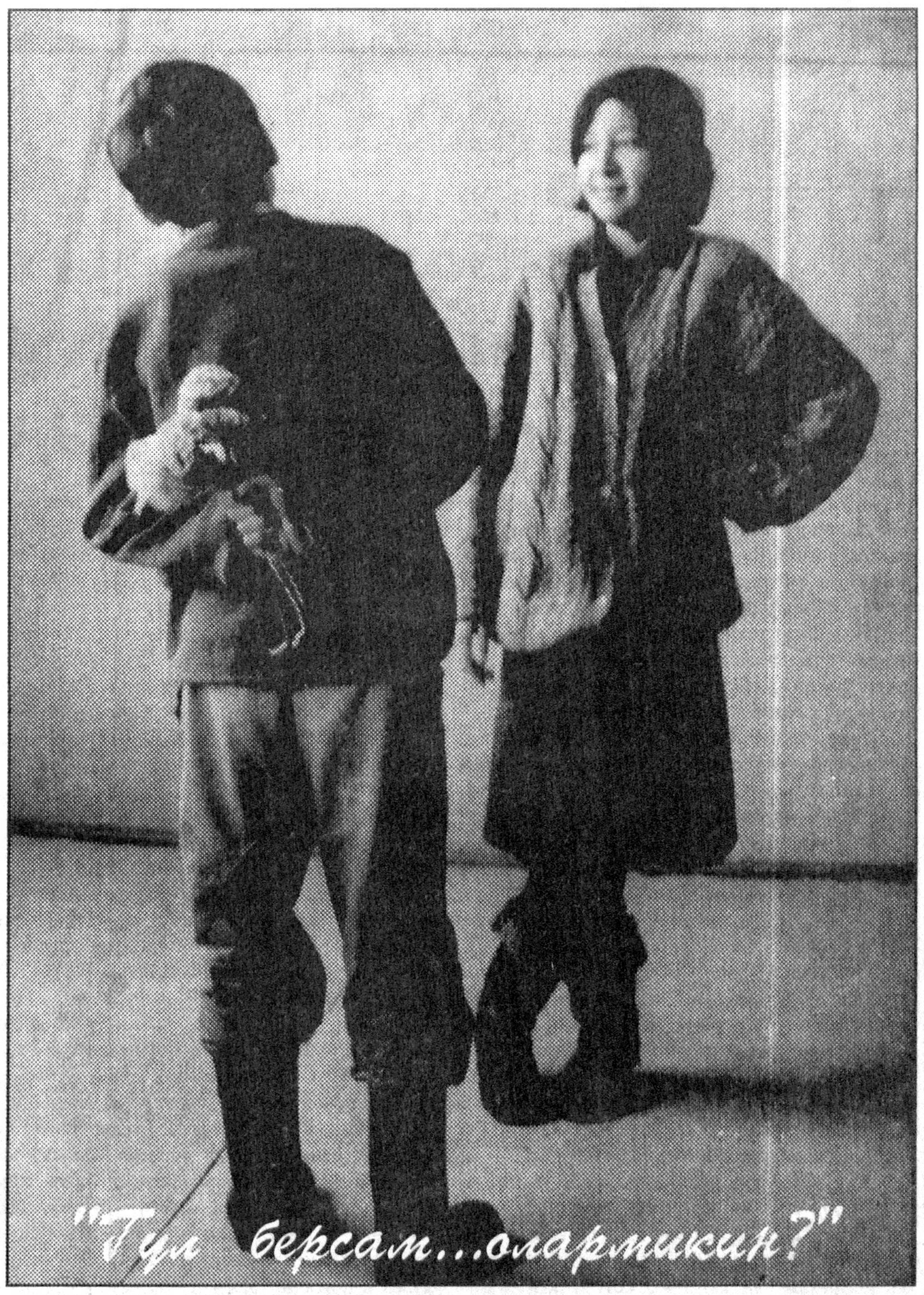

''Гул берсам...олармикин?''

МЕН ИЗЛАГАН БАХТ

Дилдораларникида ижарада турардим. Амаки ҳам, хола ҳам мени яхши кўришарди. Шундай бўлиб қолдики, мен бу оиланинг ҳақиқий ўғлига айландим. Бу орада Дилдора турмушга чиқди. Аммо, кўп ўтмай лашлуши билан қайтиб келди. Шундан кейин у умуман бошқача қизга айланди-қолди. Гапирмайди, аламини фақат ишдан олади. Мактабга эрта кетиб, кеч келади. Гаплашса ҳам фақат мен билан гаплашади. Хола (унинг онасини шундай дердим) бир куни... Дилдора опангдан сўра, совчилар келаяпти нима деркин, деб қолди.

Тўғриси жаҳлим чиқиб кетиб:

-- Энди у ҳеч кимга тегмайди- деб юборибман.

Дилдора келганидан кейин ҳамма гапни айтдим.

-- Сиз барибир яхшисизда, -- деб қўйди.

Шунда ўртамизда опа-укачиликдан ташқари бир туйғу борлигини икковимиз ҳам сездик. Сездигу...

Энди мен бўш вақт топдим дегунча Дилдоранинг йўлини пойлайдиган бўлдим. Тўрт йил айтолмаган гапларимни айтиб олдим. Билсам, Дилдора эридан заррача ҳам меҳр кўрмабди. Шунда ҳам ярим йил ўша хонадонда эримнинг меҳри тушар, деб яшабди.

Дилдора мендан уч ёш катта. Аммо, мен уни севиб қолдим. Уйдагиларим, айниқса, уни турмушга чиқиб ажрашганини эшитиб, оёқларини битта этикка тиқиб, уйланмайсан дейишяпти. Дилдоранинг ота-онаси ҳам менга қарши.

Нимага биз ҳаётга шундай қараймиз. Мен Дилдора билан бахтли бўлишим мумкин-ку. У мен излаган бахт бўла олади.

НУРИДДИН,
Тошкент шаҳри

''Б.Б.''га мактублар

ЁМОН ҚИЗ ЭМАСМАН...

Салом таҳририят ходимлари! Бугун мен сизларга ҳеч кимга айтмаган сирларимни ёзаяпман. Ёшим 23да. Мен тенги қизлар битта оиланинг бекаси, 2-3 боланинг онаси.

Аямнинг ҳар кун жиғибийрон бўлиб мен билан жанжаллашишларининг сабаби ҳам шу. Келган совчиларни қайтараман. Иккита синглимнинг ҳам бўйи етган. Уларни мендан олдин узатолмайдилар.

Дардимни ҳеч кимга айтолмайман. Ҳаттоки, туққан ўз онамга, бир қориндан талашиб тушган опа-сингилларимга ҳам. Мени ёмон қиз деб ўйламанглар... Менга ''ит'' теккан...

Ҳозир юзимни бир умрга қора қилган ўз амакимнинг оиласи, қизлари бор. Баъзан худога солиб, ''Илоё қизингга ҳам менинг куним тушсин'' дейману, аммо жиянларимнинг ҳам айбсиз айбдор бўлишини истамайман.

Баъзан ўйлайман. Таваккал деб турмушга чиқиб кетсамми?..

Йигит, унинг уйидагилари, қолаверса, ўзимнинг яқинларим мени тушунишармикан. Кейин ҳамма гапни эшитган амакимнинг оиласи қандай эл ичида бош кўтариб юради. Йўқ, ''қайтган қиз''дан ''ўтирган қиз'' дейишлари яхшироқ. Сизлар нима дейсизлар? Ёки бундай яшагандан...

Салом билан
Н... Бухоро вилояти

ЎЙИНГА ТУШИШ АЙБМИ?

Қишлоқда яшайман. Бу ерда кўп нарсалар таъқиқланган. Сочингни қирқишинг мумкин эмас, рўмол ўраб юришинг шарт... Шунга ўхшаган гаплар. Ҳаммаси жонимга тегди. Шаҳардагиларга мазза, нима қилишса ҳеч ким ҳеч нарса демайди.

Яқинда уйимизга совчилар келди. Уйдагиларга маъқул келди шекилли, у бола билан учрашиб кўр, дейишди. Унчалик ёқмаса ҳам ота-онамнинг раъйи учун розилик билдирдим.

Нон ушатилиб, тўйимиз кунлар исиганда ўтказиладиган бўлди.

Энг яқин дугонамнинг тўйида қизлар билан ўртага тушиб ўйнадик. Эртасига ишдан келсам, онамнинг кўзлари йиғидан қизариб кетибди. Билсам, ''Қизингиз тўйларда ўйнаркан'', дея бўлажак куёвимнинг онаси фотиҳани бекор қилиб кетибди. Энди қишлоқдагилар оғзида ''Фотиҳадан қайтган қиз''ман. Менга-ку бу гаплар ҳеч нарса эмас. Фақат ота-онамга ачинаман.

Наҳотки, ўйинга тушиш айб бўлса. Эҳ, қишлоқ одамлари?...

ФАРИДА,
Булунғур тумани

АЛДАНГАН ҚИЗ

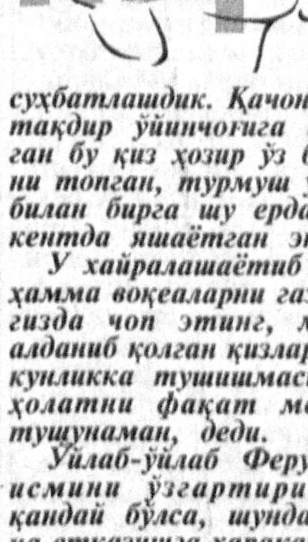

У билан фақат бир кун Тошкент-Бухоро поездида ҳамроҳ ва таниш бўлдик. Феруза мендан икки бекат олдин тушиб қолди. Уни кузатиб қайтиб, стол устидаги менинг исмим ёзилган хат жилдга кўзим тушди. Ҳали эътибор бермаган бўлсам керак. Феруза ташлаб кетган экан... Агар у билан яна учрашмаганимда балки, ўша икки йил олдинги хатдаги воқеаларни умуман эсламаган бўлармидим. Ёки...

Феруза билан узоқ суҳбатлашдик. Қачонлардир тақдир ўйинчоғига айланган бу қиз ҳозир ўз бахтини топган, турмуш ўртоғи билан бирга шу ерда Тошкентда яшаётган экан.

У хайралашаётиб ўтган ҳамма воқеаларни газетангизда чоп этинг, мендек алданиб қолган қизлар тушкунликка тушишмасин. Бу ҳолатни фақат менгина тушунаман, деди.

Ўйлаб-ўйлаб Ферузанинг исмини ўзгартириб уни қандай бўлса, шундайлигича етказишга ҳаракат қилдим.

... Феруза ўртаҳол оилада тарбия топган, аммо мактабда яхши ўқирди. Онасининг неча танбеҳига қарамай ҳужжатларини вилоят марказидаги педагогика техникумига топширди. Омади чопиб, талаба бўлди. Ҳамма қийинчиликлар шундан кейин бошланди. Ҳамкурс қизлар ҳар куни ҳар хил кийинади. Шаҳарда ''мода'' деган гап бор. Биргина онасининг нафақасига қараган оиладан эса Ферузанинг заррача илинжи ҳам йўқ. У ишлашга мажбур бўлди. Ётоқхона яқинидаги касалхонага ишга кирди. Кечқурун ишлаш жонга теккан бўлса-да, мана икки ойдирки, оёқлари ўзига бўйсунмаган ҳолда ўша томонга чопқиллайди... Феруза шу ерда амалиётини ўтаётган Жаҳонгир исмли болани ёқтириб қолганини ҳеч тан олгиси келмаса-да, нимагадир уни кўрганида ўзини ғалати ҳис этарди. Меҳр кўзда деганларидек, йигит такаллуфлари уни ипсиз боғлади.

Жаҳонгирга ҳамма шароитини тушунтирди.

-- Ҳеч нима қилмайди. Ўзим сизни энг бахтли аёл қиламан. Кийганингиз олдингизда, киймаганингиз ортингизда бўлади, -- деди.

Уларнинг беғаразгина севгисига ҳамма ҳавас билан боқарди. Шундай кунларнинг бирида Жаҳонгир хафаҳол ётоқхонанинг таниш эшиги олдига келди:

-- Феруза келганда шу хатни бериб қўярсизлар, -- деб қизларга қукланган қоғоз ташлаб кетди.

Хатда ёзилган учрашув жойига Ферузанинг келганига ярим соатдан ортиқ вақт ўтган бўлсада, йигитдан дарак йўқ.

Нима бўлди экан, тинчликмикан, бунақа одати йўқ эдик-у... наҳотки... Қизнинг бошига ҳар бир дақиқада шундай саволлар, ҳадиклар урилиб ўтарди.

Ниҳоят, кутилган одам узоқдан кўриниш берди. Аммо, у ҳар кунги Жаҳонгир эмас, кўзидаги қувонч ўрнини ғам эгаллаганди:

-- Феруз, мени бошқа қизга уйлантиришмоқчи.

Айтилган шугина сўз қизнинг бор гавдаси билан ерга кўмган бўлса-да:

-- Жуда яхши, -- дейишга мажол топди.

-- Сен ҳам отам тарафимисан. Сен ҳам бойлик, мансабнинг қулимисан, билмаган эканман...

Шашқатор қуйилган ёшлар отанинг ҳукми орқали бардоши тошга айланган қизнинг юрагини-да эрита олди.

-- Ўзингизни тутсангизчи, ҳали ҳаммаси яхши бўлади.

-- Бўлмайди. Сен отамни билмайсан. Аммо, мен... сўз бериб қўйганман.. сенга уйланишга.

Фақат битта йўли бор, хафа бўлмасанг, биз отамни алдаймиз ''боламиз бор деб''. Шунда яхши бўлиши мумкин...

Ҳозир Ферузага ҳам ҳамма нарса бир пул эди. Жаҳонгир нима деса рози бўлди.

Арзимаган ''ёлғон'' сабаб Ферузанинг ҳаёти остин-устун бўлди. Бўлажак келиннинг ҳомиладорлигини эшитган қайнота тўнини терс кийди. Жаҳонгирни бир ҳафтада ўртоғининг қизига уйлантирди, қўйди.

Алданган қиз -- Ферузанинг фиғони-фалак, борар йўли қолмади. Ёзгача пальто-плаш қилиб чиқиб қолган қорнини яширди. Ёзда эса... ''Бизни иш ўрганиш учун икки ойга Тошкентга жўнатишяпти'' дея уйдагиларни алдаб йўлга отланди. Ўзини неча марталаб, машина остига ташлашга шайланди, аммо ичидаги батта миттигина жон уни яшашга ундади. ТошМИда ўқиётган энг яқин сирдоши Гулмиранинг ёнига келиб бўлган воқеани айтди. У ҳам қиз бола нима қилсин.

-- Рози бўлсанг, ҳамқишлоғимиз Зокирга айтаман, бир йўлини қилиб берар...

Бешинчи сир билгувчи Зокир бўлди. Ундан кейин Гулмира турадиган хонадон бекаси -- Зарифа опа.

Зарифа опа кўпни кўрган аёл бўлгани учунми, ёки тақдирнинг бир меҳрибончилигими Ферузани алқаб турди.

-- Болангни олдириб гуноҳга қолма, ундан кўра туғда, боласизга бер. Шунда виждон азобидан қутиласан.

... Шундай бўлди. 19 ёшда она бўлган қиз боласини бағрига босишга улгурмай, оналик бахтидан маҳрум этилди. Боласини бировга беришга мажбур бўлди. Гап-сўз оналикдан устун келди.

Эслайман, ўша суҳбатимизда Феруза кўзига ёш олиб шуларни айтган эди:

-- Бола туғиб энди боласизман. Агар Зокир акам мени гуноҳсиз эканлигимни тушунмаганларида балки мен бу дунёда бўлмаган бўлармидим. Ҳамма ҳам ҳаётда номард эмас экан... У учун бир ўйинчоқ бўлдим, ўйинчоқ бўлганимда ҳам...

Эрим -- Зокир ака, шаҳарда менга биринчи ёрдам берган одам. Яхшиям ҳаммасини билади. Энг қойил қолганим, менга бир оғиз сўз демай уйимга совчи юборибди...

Аммо, бу дунёдан армоним бор. Ўз боламга ўзим оналик қилолмайман. Ташқарида бахтлиману, аммо энг бахтсиз онаман.

ОШИҚЛАР УЧУН ЙЎЛЛАНМА

ярми ҳазил...

Муҳаббат, севиш, севилиш ҳамманинг ҳам бошида бор савдо. Йигитлар етмишта қизга гап отиб, биттасига уйланади, қизлар етмишта йигитга ор қилиб биттасига узатилади. Аммо, ҳаммаси ҳам биринчи учрашувга бориб тақалади...

ЙИГИТЛАР УЧУН: Деилик сиз бир қизни жуда-жуда ёқтириб қолдингиз. Бугундан ҳаётингизни усиз тасаввур этолмайсиз. Энди нима қилиш керак? Унга бор гапни айтмоқ даркор. Бу учун эса учрашиш лозим. Бироқ, ҳар кун ишхонада (кўчада, битта автобусда, ўқишхонада) учратаётган ''бегона'' қизни қандай учрашувга таклиф қилиш мумкин.

Махсус рукн

Биринчи қоида шуки, қизни воситачисиз, шахсан ўзингиз учрашувга таклиф қилинг. Қизлар йигитлардаги мардонаворликни ёқтиришади. Анчадан буён кўз-кўзга тушади. Қиз ҳам сизни орқаваротдан суриштиргани турган гап. Шунда сиз... масалан, ''палон куни иш (ўқиш) соати тугагач, сизни кузатиб қўйсам нима дейсиз?'' дея мурожаат қилишингиз мумкин. Фақат учрашув жойи танишлар назаридан четроқ, вақти қиз учун қулай, мақсад аниқ бўлмоғи керак. Шунда қиз тайинли ''ҳа'' ёки ''йўқ'' жавобини беради. Иккинчи муҳим шарти шуки, таклифингиз қабул қилинишидан манфаатдор эканлигингиз юз-кўзингиздан билиниб турсин. Лабингиздан табассум аримасин. Агар қиз розилик берса, учрашув вақтини аниқ белгилаб олинг. Мабодо... унда кайфиятингизни туширмай, кейинги учрашув учун замин ҳозирланг. Эртасига қиз билан ''тасодифан'' учрашиб, ҳол-аҳвол сўранг.

Қизлар ''Мен сизга ёқмадимми? Мен билан учрашиши хоҳламаяпсизми?'' каби бериладиган саволларни кўпам ёқтиришмайди. Энг асосийси қизлар олдида хушомадли, ҳозиржавоб, қувноқ бўлинг. Яна озода кийинишни унутманг. Шунда омад сизники бўлади.

ҚИЗЛАР УЧУН: Йигитларни севиб қолиш битта сизда учрайдиган ҳолат эмас. Буни кўнгил дейдилар. Энг яхшиси ''ёқтирганингиз'' ҳақида ҳеч кимга билдирмаганингиз маъқул. Чунки, деворнинг ҳам қулоғи бор.

Қизлар ҳам йигитларни учрашувга таклиф қилишлари мумкин. Бунинг учун имконият топмоқ керак. Олдиндан айтиб қўяйлик, сиз таклиф қилувчисиз. Рад жавобини олишингиз ҳам эҳтимолдан холи эмас. Шунинг учун ҳамма нарсага тайёр турмоғингиз лозим. Агар йигит сиз билан суҳбатлашиш чоғида қизариб-бўзарса, парво қилманг. Ахир у қилиши керак бўлган ишни сиз қилаяпсиз. Шунинг учун ҳижолатда-да. Ёки сизга гап отишнинг анчадан буён йўлини тополмай юргандир...

Йигит билан турли мавзуларда суҳбат қуринг. Шунда унинг сизга бўлган муносабатини билиб оласиз ва ички дунёсидан ҳам хабардор бўласиз. Суҳбатдошингизга китобий эмас, балки оддийроқ гапирганингиз маъқулроқ. Китоб барибир китоб-да.

Агар юзма-юз гаплашишга уялсангиз у билан кўпроқ қўнғироқлашинг. (Хат ёзишни ҳозир урфдан қолган деб ҳисоблашади. Лекин бу ҳам яхши усул). Сим қоқинг-да, гап орасида бўш вақтини сўранг. ''Дугонам учун киноға билет олгандим. Келолмас экан, афсус билет куядиган бўлди-да'', деб қистириб ўтинг. Сизни таклиф қилсам майлими?, деб сўранг. Розилик аломати сезилса, учрашув соатини белгилаб олинг. Сизнинг таклифингиз билан бўлаяпти. Агарда йўқ деса ҳам ранжиманг.

ҲАММА УЧУН: Сиз муҳаббат ёшидасиз. Имкониятлар бошида. Аввало умр йўлдоши танлашда адашманг. Чунки кўп нарса шу ёшда ҳал бўлади. Биринчи учрашувга кимнидир таклиф этишдан олдин ўйлаб кўринг. Суҳбатдошингиз сизга муносибми ёки аксинча. Бахтни ҳар кун топилади, дея бурагага аччиқ қилиб, кўрпани куйдирманг, бу ҳам бир омаддир.

Саҳифани Лайло КАРИМОВА тайёрлади

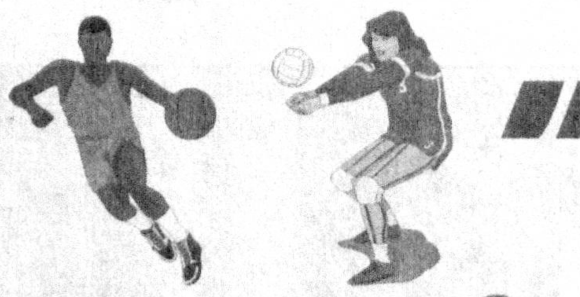

"КАМОЛОТ" КУБОГИ

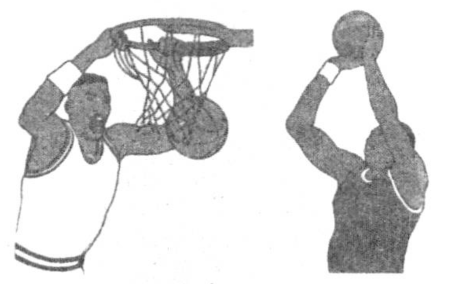

БЕЛЛАШУВЛАР ҚИЗҒИН

Волейбол ва баскетбол бўйича ўтказиладиган мусобақалар анъанавий бўлиб қолса ажаб эмас

Илгари хабар берганимиздек, мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни оммавийлаштириш борасида хайрли ишга қўл урилди: волейбол ва баскетбол бўйича "Камолот" кубоги учун мусобақалар ўтказиладиган бўлди. Муштарийлар таҳририятимизга мусобақаларни ўтказиш тартиблари, унда кимлар қатнашишлари мумкинлиги каби саволлар билан қўнғироқ қилишмоқда. Шу боис, "Камолот" жамғармаси бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари, мусобақани ўтказиш ташкилий қўмитаси аъзоси Комил ЮСУПОВга саволлар билан мурожаат этдик.

-- Комил ака! Нима учун айнан спортнинг волейбол ва баскетбол турлари бўйича мусобақа уюштирилмоқда?

-- Масалан, нима учун футбол ёки бошқа турлар бўйича эмас, демоқчисизда! Кўз олдингизга келтиринг: уч-тўрт ёш гаплашиб турибди. Уларнинг ёнида копток бор. Албатта ёшлар футбол ўйнагиси, ҳеч бўлмаганда коптокни тепиб ёки бир-бирига отиб ўйнагиси келади. Волейбол ёки баскетбол билан шуғулланиш учун махсус майдончалар ёки бошқа мураккаб анжомлар кўп ҳам керак эмас. Энг муҳими иштиёқ бўлса бас.

Яна бир муҳим жиҳати -- спортнинг бу икки тури одамларнинг бўйини ўстиради, қўл ва оёқ мушакларини бақувват қилади. Аслида сўнгги пайтларда спортнинг бу турларига эътибор ҳам сал камайиб кетган эди. Мамлакатимизда соғлом авлод учун ҳаракат бошланган экан, демак, спортнинг бу турлари баркамол ёшларни тарбиялашда муҳим аҳамиятга эгадир. Мусобақаларни ўтказишдан кўзланган яна бир мақсад -- Ўзбекистон Республикаси "Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисидаги Қонуни"ни ҳаётга татбиқ этиш, "Соғлом авлод учун" давлат дастурини бажариш, аҳолини спорт мусобақаларига оммавий равишда тортиш, фуқаролар ўртасида соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, турли қатламларга мансуб ёшлар орасида ўзаро спорт мусобақаларини йўлга қўйиш, шунингдек, спортнинг волейбол ва баскетбол турларини оммавийлаштиришдан иборатдир.

-- Мусобақани ўтказиш тартиблари билан таништирсангиз.

-- Беллашувлар барча вазирлик, идоралар тизимларида ва маҳаллаларда алоҳида ўтказилади. Биринчиликни қўлга киритган жамоалар "Камолот" кубоги турнирида иштирок этадилар. Мусобақаларнинг иккинчи босқичи якунида туманларда йирик тузилмаларнинг терма жамоалари ташкил қилинади. Беллашувлар барча босқичларининг фаол жамоалари вазирлик ва идоралар томонидан тақдирлаб борилади.

-- Вазирликларда мусобақалар қандай уюштирилади? Масалан, Халқ таълими вазирлигида мактаб ўқувчиларидан ташқари олий ўқув юртлари талабалари ва ўқитувчилари жамоалари ҳам бор.

-- Мазкур вазирликда мусобақалар икки йўналишда ўтказилади. Биринчи йўналишда ўрта мактаблар, лицейлар, гимназия ва касб-ҳунар билим юртлари ўқитувчилари жамоалари куч синашади. Бу йўналишдаги беллашувларда биринчиликни қўлга киритган жамоа кубок турнирига йўлланма олади.

Иккинчи йўналишда ўрта мактаб, лицей, гимназия ва касб-ҳунар мактаблари юқори синф ўқувчилари куч синашади. Сиз эслатган вазирлик қарамоғидаги олий ва ўрта махсус билим юртлари олий ва ўрта махсус таълими вазирлиги тизимидаги мусобақаларда иштирок этадилар.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тизимидаги ўқув юртлари талабалари ва ёш ўқитувчилари жамоалари алоҳида куч синашади. Тошкент шаҳридаги ўқув юртлари алоҳида минтақавий гуруҳда беллашадилар.

Мудофаа вазирлиги тизимида бўладиган мусобақаларда ҳарбий қисмлар аскарлари жамоалари ва олий ҳарбий билим юртлари курсантлари ҳамда академия тингловчилари алоҳида мусобақалашади.

Ички ишлар вазирлиги тизимида беллашувлар икки йўналишда ўтади. Биринчи йўналишда туман ички ишлар бўлимлари ходимларидан иборат туман жамоалари ташкил этилади. Улар уч босқичда мусобақаларда қатнашиб, вилоят босқичи якунида фаол иштирок қилган жамоалар аъзоларидан иборат вилоят терма жамоаси ташкил этилади. У эса кейинги босқичларда қатнашади. Бу йўналишда биринчиликни қўлга киритган жамоа турнирда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритади.

Ички ишлар вазирлиги академияси ва бошқа ўқув юртлари жамоалари ҳам алоҳида беллашадилар. Маҳаллалар тизими жамоалари мусобақаларида биринчиликни қўлга киритган жамоа "Камолот" кубоги беллашувларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритади.

Касаба уюшмалари федерацияси тизимида шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари жамоалари мусобақалари алоҳида ўтказилади.

-- Турнирни ўтказишга "Камолот" жамғармасидан ташқари Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси, касаба уюшмалари федерацияси, Мудофаа, Ички ишлар, Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари, "Маҳалла" хайрия жамғармаси мутасадди экан. Мабодо бошқа вазирлик ёки идоралар меҳнат жамоалари ҳам мусобақаларда қатнашиши мумкинми?

-- Албатта. Ушбу турнирни ўтказиш тўғрисидаги қўшма қарорни имзолашда иштирок этмаган бошқа вазирлик ва муассасаларнинг меҳнат жамоалари ҳам беллашувларда иштирок этишлари мумкин, яъни турнир барча учун очиқдир. Бунинг учун улар мусобақаларни ўтказиш бўйича белгиланган шартларга амал қилишса, барча босқич мусобақаларини ташкил қилишса, турнир Низомини асос қилиб олишса -- бас! "Камолот" жамғармаси ҳузурида тузилган мусобақа ташкилий қўмитасига мурожаат этишса, барча масалаларни ҳал этамиз.

-- Мусобақани ўтказиш босқичларига ҳам аниқлик киритиб берсангиз.

-- У 6 босқичда ўтказилади: 1. Туман ҳудудий бўлимлари (жамоа хўжаликлари) мусобақалари; 2. Туман (институтлар, техникумлар, ҳарбий қисмлар, олий ҳарбий билим юртлари) биринчилиги мусобақалари; 3. Вилоят (гарнизон) биринчилиги; 4. Вилоятлар (гарнизонлар) минтақавий гуруҳлари мусобақалари; 5. Вазирликлар ва идоралар, муассасалар биринчилиги; 6. "Камолот" кубоги мусобақалари.

-- Вилоятлар минтақаларга қандай ажратилган?

-- Биринчи минтақага Андижон, Наманган, Фарғона; иккинчи минтақага Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилоятлари ва Тошкент шаҳри; учинчи минтақага Қорақалпоғистон Республикаси, Навоий, Бухоро, Хоразм вилоятлари; тўртинчи минтақага Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятлари киритилган.

-- Мусобақаларни ўтказиш муддатлари ҳақида ҳам маълумот берсангиз.

-- Ҳозир биринчи ва иккинчи босқич мусобақалари ўтказилмоқда. У март ойида якунланади. Учинчи ва тўртинчи босқич апрель-май, бешинчи босқич июнь, олтинчи босқич сентябрь ойларида ўтказилади.

-- Мусобақалар ўтказиш учун ҳакамлар масаласи қандай ҳал этилган?

-- Бу масалалар билан Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси, ишчи гуруҳи шуғулланмоқда. Улар ҳар бир мусобақани малакали ҳакамлар, мутахассислар, спорт майдонлари, анжомлар ва бошқа зарур жиҳозлар билан таъминлайди.

-- Айтайлик, олий ўқув юрти талабаси ўз вазирлиги мусобақаларида қатнашиш билан бирга, маҳалла оқсоқолларининг сўзини ерда қолдирмай, маҳалла ўтказаётган беллашувларда ҳам қатнашмоқчи бўлди...

-- Асло бунга йўл қўйилмайди. Ҳатто, мусобақаларда профессионал баскетбол ва волейболчиларнинг иштирок этишига ҳам рухсат этилмайди. Бизнинг мақсадимиз кубокка эгалик қилиш учун мусобақаларнинг қизғин ўтишини таъминлашдангина иборат эмас. Аслида бу ҳам муҳим. Энг аввало -- турнирга кўплаб йигит ва қизларимизни жалб этиш, спортнинг оммавийлигини таъминлашга ҳисса қўшиш орқали халқимизни жисмоний жиҳатдан баркамол бўлиб етишувини таъминлашдан иборатдир.

-- Профессионал спортчи деганда кимлар кўзда тутилган ва улар қандай аниқланади?

-- Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари, олий ва биринчи лига ўйинчилари турнирда иштирок этмайдилар. Уларни бизга Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси аниқлаб беради. Кези келганда шуни эслатиб ўтиш жоизки, профессионал спортчиларни сафларига жалб этган жамоалар турнир мусобақаларидан четлаштириладилар.

-- Мусобақа ғолибларига кубокдан ташқари яна қандай совғалар берилади?

-- "Камолот" кубогида ғолиб чиққан жамоа аъзоларига спорт устаси ва спорт усталигига номзод унвонлари берилади. Шунингдек, ғолиб жамоа хорижга саёҳатга юборилади ва ҳомийлар томонидан берилган мукофотлар фонди маблағлари ва қимматбаҳо совғалар билан рағбатлантирилади.

Имкониятдан фойдаланиб, "Камолот" номини дилга жойлаб, қизғин беллашувларга бел боғлаган йигит ва қизларимизга зафарлар тилайман!

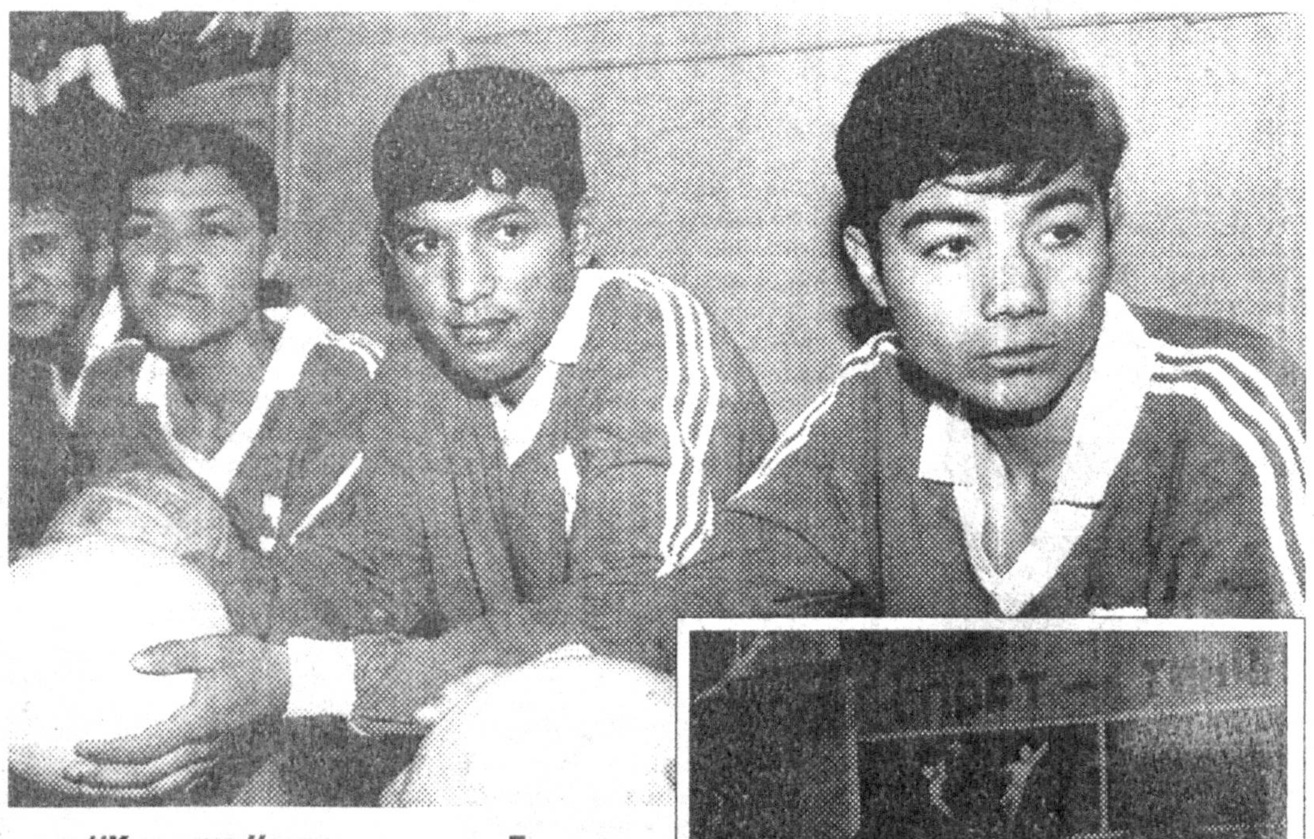

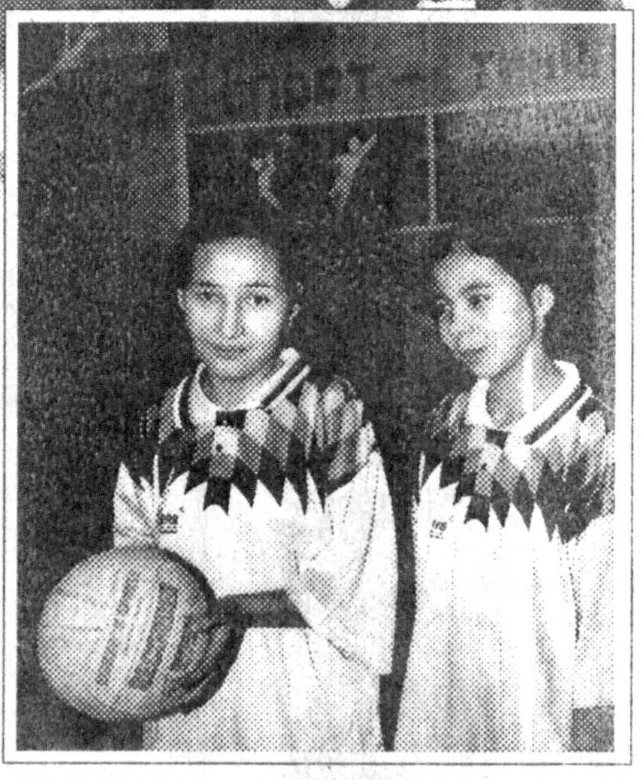

"Камолот" жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими ёшлар ўртасида жисмоний тарбия ва спортга бўлган қизиқишни ошириш йўлида мунтазам тадбирлар ўтказиб келади. Куни кеча Собир Раҳимов туманидаги 242-ўрта мактабда навбатдаги тадбирлардан бири -- "Камолот" кубоги мусобақалари ўтказилди. Унда пойтахтимиздаги барча туманлар спорт жамоалари ўзаро куч синашдилар.

Суратларда: Мусобақа иштирокчилари.

М.АМИН (ЎзА) суратлари

МУАММОЛАР ҲАЛ ЭТИЛМОҚДА

Мустақиллигимизнинг 7 йиллигига бағишланган "КАМОЛОТ КУБОГИ" турнири кун сайин қизғин тус олмоқда. Мухбиримиз мусобақа мутасаддиларига мусобақаларга кўрилган тараддуд ҳақида саволлар билан мурожаат этди.

Баҳодир МАХСИТОВ, Республика Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитасининг раиси:

-- "Камолот" жамғармасининг волейбол ва баскетбол бўйича кубогининг моҳиятини ёшларга етказиш ниҳоятда муҳимдир. Айтиш жоизки, ушбу мусобақада профессионал спортчилар қатнашмайди. Унда халқимиз, ёшларимиз иштирок этишади. Хўш, нима учун турнир айнан волейбол ва баскетбол бўйича танланди? Агар дунё спортига назар ташласак, биз юқорида номини таъкидлаган ўйинлар омманинг энг севган спорт турларидандир. "Камолот кубоги"дан кўзланган мақсадлардан бири ёшларнинг спортга бўлган қизиқишини янада кучайтиришдир. Ҳозир Республикамизда 2500га яқин ёпиқ ва 7000га яқин очиқ волейбол ҳамда баскетбол спорт иншоотлари мавжуд. Кубок ёшларимиз учун чинакам байрамона кайфиятда, юксак даражада ўтишини таъминлашимиз зарур.

Ёқубжон ТУРСУНОВ, "Камолот" жамғармасининг Тошкент вилоят бўлими раиси:

-- Ҳар бир миллатни дунёга унинг спорти ва маданияти танитади. Шу нуқтаи назардан қараганда, юртимизда сўнгги йилларда жисмоний тарбия ва спорт соҳаларида жуда катта ишлар амалга оширилди.

"Камолот кубоги"ни намунали ўтказиш учун вилоятдаги тегишли ташкилотлар билан биргаликда тадбирлар ишлаб чиқдик. Жамоа хўжаликлари, мактаблар, ташкилотларда илк мусобақалар бошланиб кетди.

Шавкат АБДУРАҲМОНОВ, "Камолот" жамғармаси Қашқадарё вилояти бўлими раисининг ўринбосари:

-- Ўтказилаётган мусобақаларни оммавий ахборот воситаларида, айниқса, вилоят телевиденисида ёритишга катта эътибор бермоқдамиз. Ҳозир Косон, Касби туманларидаги мактаб ўқувчилари ўртасида мусобақалар бошланди. Айрим масалалар бўйича муаммолар ҳам йўқ эмас. Айтайлик, болаларнинг спорт кийими борасида қийинчиликлар бор. Лекин биз уларни имкон қадар ҳал этишга интиляпмиз.

Хайриддин МАЪСУДОВ, Республика Халқ таълими вазирининг ўринбосари:

-- Юртимизда 9 мингдан ортиқ мактаб бор. Барча ўқувчиларимизни "Камолот кубоги"га жалб этмоқдамиз. Изланиш бор жойда муаммоларнинг бўлиши ҳам табиий. Мен масаланинг моддий жиҳатини назарда тутяпман. Айрим мактабларимизда спорт жиҳозлари, коптоклар, ўйин турлари, саватлар етарли эмас. Муаммоларни бартараф қилиш учун ҳокимликлар, тегишли ташкилотлар билан ҳамкорлик қиляпмиз.

Абдумурод ЮНУСХЎЖАЕВ, Республика Ички ишлар вазирлигининг шахсий таркиби билан ишлаш хизмати бўлими бошлиғи муовини:

-- 25 февралдан бошлаб вазирликда мазкур мусобақаларнинг иккинчи босқичи бошланади. Биз бу борада етарлича тажрибага эгамиз. Чунки ўтган йилги спорт мусобақаларида муваффақият билан иштирок этгандик. Бир нарсани таъкидлаб ўтмоқчи эдимки, жойларда мусобақа жадвалини ички ишлар бошқармаси бўлинмалари билан келишиб тузилса айни муддао бўлур эди.

Мақсуд ШУКУРОВ, "Камолот" жамғармасининг Бухоро вилояти бўлими раисининг ўринбосари:

-- Ҳозир сўз юритилаётган тадбир бўйича меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқдик. Ташкилий қўмита йиғилишида вазифалар аниқ белгилаб олинди. Турнирни юқори савияда ўтказиш бўйича тарғибот ишлари ҳам олиб бориляпти. Вилоятдаги барча ўқув даргоҳлари, мактаблар, олий ўқув юртлари, корхоналардаги ёшларнинг барини мазкур мусобақага жалб этиш ниятимиз бор.

Маҳсет ХЎЖАМБЕРГЕНОВ, "Камолот" жамғармаси Қорақалпоғистон Республикаси бўлими раисининг муовини:

-- Ёшларни оммавий спортга жалб қилиш мақсадида ташкил этилган "Камолот кубоги" тунирини Қорақалпоғистон ёшлари ҳам қўллаб-қувватлайди. Барча ташкилий масалалар ўз ечимини топмоқда. Тўғриси бизда об-ҳаво шароити ёмон. Шунинг учун ҳам мусобақаларни ёпиқ иншоотларда ўтказмоқчимиз.

Назокат УСМОНОВА

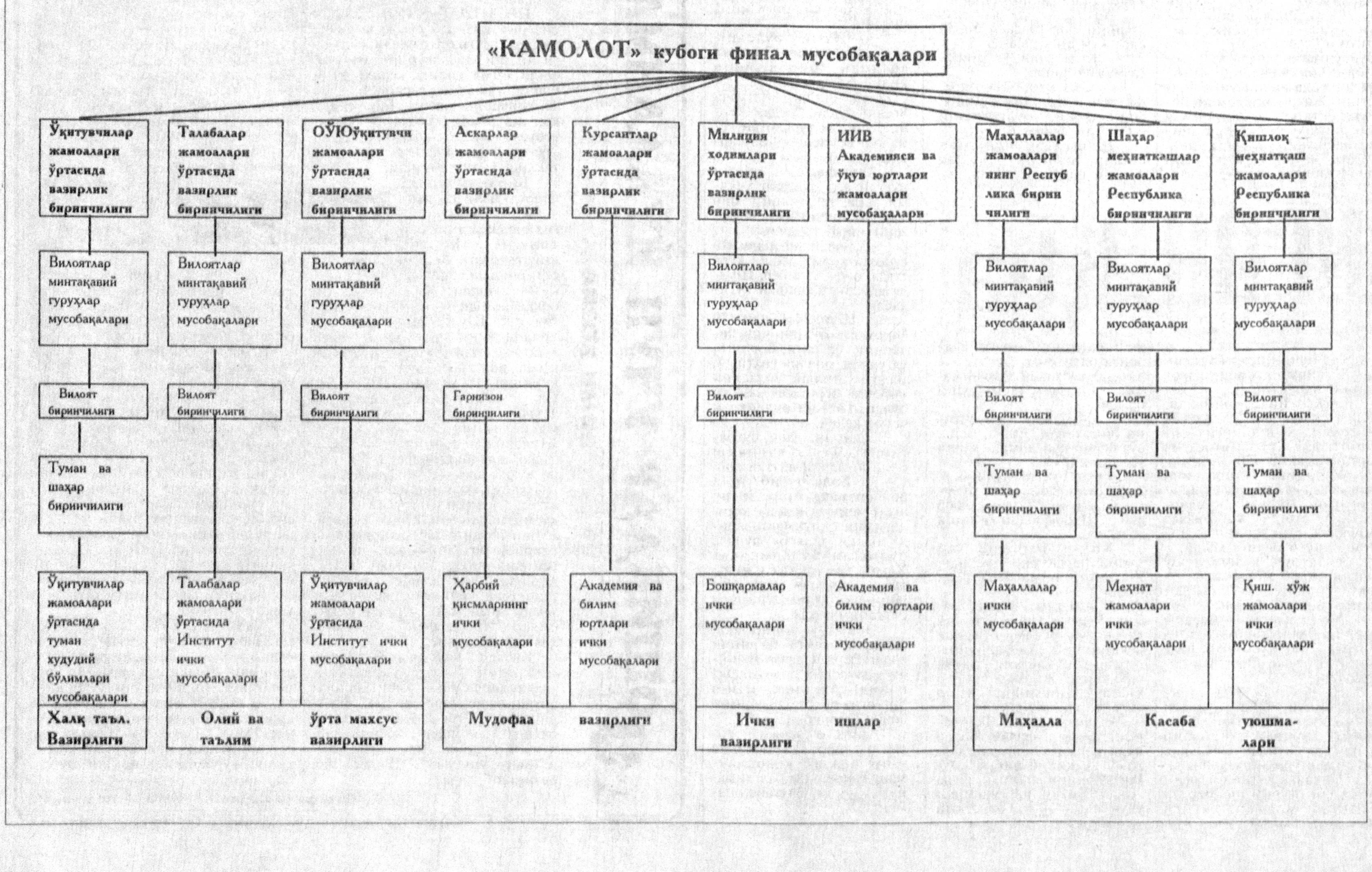

Шу сонга хабарлар

"СОҒЛОМ АВЛОД, СОҒЛОМ КЕЛАЖАК" --

шиори остида куни кеча "Камолот" жамғармаси Тошкент вилояти Ангрен шаҳар бўлими томонидан спорт мусобақалари ўтказилди.

Ҳайъат аъзолари томонидан ушбу тадбирга пухта тайёргарлик кўрилганлиги, иштирокчилар учун барча шароитлар яратилганлиги, қатнашчиларнинг имконият ва қобилиятлари одилона баҳоланиши барча қатнашчилар ва томошабинларнинг олқишига сазовор бўлди.

Эрта тонгдан то кечга қадар давом этган бу беллашувларда ёшлар тош кўтариш, футбол, арқон тортиш, қўл кучини синаш каби спорт турлари бўйича куч синашдилар. Мусобақада футбол ўйини бўйича Ангрен Давлат Педагогика институтининг география факультети талабалари ғолиб чиқишди. Тош кўтариш бўйича политехникумнинг, арқон тортиш бўйича педагогика институти талабалари ғолиб деб топилди.

Мусобақа сўнггида юқори кўрсаткичларга эришган талабалар А.Хунаров, И.Тўраев, И.Хўжабоев, М.Тинисовларга жамғарманинг қимматбаҳо совғалари ва фахрий ёрлиқлар топширилди.

ЖЎРА МАҲМУДОВ

ХОТИРА ТУРНИРИ БОШЛАНДИ

Фарғонада авиафалокат сабабли ҳалок бўлган «Пахтакор»чилар хотирасига бағишланган футбол турнири бошланди. Бу йилги беллашувлар зоналарга бўлинган ҳолда ўтказилмоқда. Шунга кўра 10 та футбол жамоаси икки гуруҳга бўлинган ҳолда бир ҳафта давомида ўзаро куч синашади. Ўз гуруҳида ғолиб чиққан жамоа турнирнинг финал баҳсларида беллашади.

1980 йилдан буён ўтказиб келинаётган ушбу мусобақаларда Наманганнинг «Навбаҳор» клуби тўрт бор зафар қучган, Тошкентнинг «Трактор» жамоаси эса иккинчи поғонага кўтарилган эди.

Р. КАМОЛОВ, ЎзА мухбири

ДУШАНБА, 16

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!
Профилактика муносабати билан 16 февраль куни ЎзТВ I кўрсатувлари соат 6.30 дан 14.05 гача ЎзТВ III канали орқали намойиш этилади.

I
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Фарзанд —умид юлдузи». Тележурнал.
18.30 «Олам ва одам».
18.50 «Кафолат».
19.10 «Футбол майдонларида».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.20 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Диёр». Тележурнал.
22.00 «Бобур изидан». Видеофильм премьераси. 1-қисм.
22.25 «Суюкли ёр келмади». Раҳматжон Курбонов.
22.55 XVIII қишки Олимпиада кундалиги.
23.05 «Қиёфа».
23.35 «Ахборот».
24.00—00.05 Ватан тимсоллари.

II
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи» (рус тилида).
18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.40 «100 йиллик саргузаштлар давомида». Телесериал.
19.05 «Тарозу».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Туризм ҳақида».
20.20 Дилором наволар.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Эгиз қўшиқлар».
21.20 «Санта-Барбара». Телесериал.
22.05 Кундалик.
22.25 «Олтин мерос».
22.40 «Даракчи» (рус тилида).
22.50 Оҳанглар ва эълонлар.
23.00 «Ёш Индиана Джонс хроникаси». Телесериал.
23.50 — 23.55 Тунингиз хайрли бўлсин!

III
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 Эстрада тароналари.
8.55 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.20 «Жаҳон спорти».
9.30 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин.
10.00, 14.00 — Янгиликлар.
10.05 Кино янгиликлари.
10.20 «Бу ҳам кино». Сериал.
11.30 Ўзбекистон телерадиокомпанияси халқ чолғу оркестрининг концерти.
12.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Буюк Турон».
12.30 Телевизион миниатюралар театри.
13.10—14.00 А. Қодирий «Меҳробдан чаён». Кўп қисмли видеофильм.15-қисм.
*
18.15 Янгиликлар.
*
21.35 Эълонлар.
21.40 «Каскадерлар. Моҳирлар ва эпчиллар оламида».
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Ғаройиб саёҳат». Бадиий фильм.
00.05—00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевиденieси.
*
18.45 «Мульттомоша».
19.00, 21.35 Эълонлар.
«Чинор» видеоканали:
19.05 «Рангинкамон».
19.25 «Дидар».
19.45 «Ирэндек».
*
20.05 «Умр баҳори».
20.20 «Жаҳон».
20.40 «Мусиқали танаффус».
20.45 «Намастэ».
21.05 «Спорт-тайм».
21.40 Кинематограф. «Фотима».
23.10 «Бож-хирож».
23.25—23.35 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 17

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 Лирик тароналар.
9.05 «Ёшлик» студияси. «Идрок».
9.25 «Биржа ва банк хабарлари».
9.40 «Бобур изидан». Видеофильм. 1-қисм.
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
Ўкув кўрсатувлари:
10.30 Инглиз тили.
11.00 Алифбо сабоқлари.
*
11.30 «Ҳамкорлик ришталари».
11.55 «Рақс. Рақс. Рақс».
12.15 «Кичкинтой устахонаси».
12.35 «Пан Кляксанинг саргузаштлари». Бадиий фильм. 1-серия.
14.05—14.35 «Қиёфа».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Булутли йўлкаларда сайр». Мультфильм.
18.20 «Сиртқи телевизион олимпиада».
18.45 «Чорраҳа».
19.05 «Ҳунарманд». Тележурнал.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Акция ва акциядор».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Акс-садо».
21.35 «Санъат усталарининг концерти».
22.15 «Бобур изидан». Видеофильм премьераси. 2-қисм.
22.35 XVIII қишки Олимпиада кундалиги.
22.45 «Қонун ва биз».
23.15 «Кинога бахшида умр». Наримон Латипов.
00.15 «Ахборот».
00.40—00.45 Ватан тимсоллари.

II
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Ёввойи ҳайвонот олами».
19.05 «Болливудга нигоҳ».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Мусиқий меҳмонхона».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Онагинам».
21.20 Спорт китъаси.
21.50 «Очун».
22.10 «Даракчи».
22.20 Оҳанглар ва эълонлар.
22.30 «Кинонигоҳ». Роберт Рэдфорд «Каллоб» фильмида.
00.40—00.50 Тунингиз хайрли бўлсин!

III
18.15 Янгиликлар.
*
21.35 Эълонлар.
21.40 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Бевафолар». Бадиий фильм. (Франция).
00.05—00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевиденieси.
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
*
18.50 «Мульттомоша».
19.05, 22.20 — Эълонлар.
19.10 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
19.55 «Сен ҳақингда ва сен учун».
20.10 «Мусиқий дақиқалар».
20.15 «Аптека эшитади...»
20.45 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
21.00 «Телефакт».
21.10 «Жонли тил».
21.40 «ТВ IV да немис тўлқини».
22.00 «Долзарб репортаж».
22.25 «Кувноқ кино».
23.55. — 00.05 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 18

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Нафосат гулшани». Мусиқий дастур.
9.00 «Бокира туйғулар».
9.20 «Талаба ва спорт».
9.40 «Бобур изидан». Видеофильм. 2-қисм.
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 Болалар учун «Бўш вақтим — хуш вақтим».
10.30 «Остонаси тиллодан». Публицистик кўрсатув.
10.50 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
11.15 «Жараён».
11.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Саҳролардан садолар».
11.45 «Эртаклар — яхшиликка етаклар». «Уддабурро хизматкор».
12.45 «Пан Кляксанинг саргузаштлари». Бадиий фильм. 2-серия.
14.05—14.25 «Хўжалик ва ҳуқуқ».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Бешбармоқ». Тележурнал.
18.35 Сиртқи телевизион олимпиада.
19.00 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур».
19.05 «Қиймат ва қиммат».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.20 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Ранглар жилоси».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 XVIII қишки Олимпиада кундалиги.
21.30 «Сиёсат оламида».
21.50 «Юрак кенгликларида». Мусиқий дастур.
22.25 «Бобур изидан». Видеофильм премьераси. 3-қисм.
22.45 «Пардали гап».
23.20 «Ахборот».
23.45—23.50 Ватан тимсоллари.

II
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи» (рус тилида).
18.15 Жаҳон халқлари эртаклари.
18.40 «XX аср жиноятлари». Телесериал.
19.10 «Авлод».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Жаҳон хотираси».
20.10 «Нафис мажлислар».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Жозиба».
21.10 «Хонадон».
21.30 «Санта-Барбара». Телесериал.
22.15 «Даракчи» (рус тилида).
22.25 Оҳанглар ва эълонлар.
22.45 Экранда—детектив. «Буюк изқуварлар. Коломбо». Телесериал.
00.25—00.30 Тунингиз хайрли бўлсин!

III
18.15 Янгиликлар.
*
21.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
22.30 Эълонлар.
22.35 Эд. О. Нил «Папай лақабли полициячи» фильмида.
00.10 — 00.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевиденieси
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттомоша».
19.05, 21.40 — Эълонлар.
19.10 Телесериал.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.00 Спорт-лотто.

20.10 Ҳуқуқ ва бурч.
20.30 «Дилрабо тароналар».
20.40 «Автосалтанат».
20.50 «Ҳаёт карвони».
21.10 «Дурдаршан».
21.45 «Олтин хазина». «Нодирабегим». Мукимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.
23.15—23.25 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 19

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Истиқлолим, сени куйлайман». Мусиқий дастур.
9.10 «Харита». Халқаро шарҳ.
9.25 «Мураббий». Спорт дастури.
9.40 «Бобур изидан». Видеофильм. 3-қисм.
10.00 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Мактублар — кабутарлар».
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Нуроний». Тележурнал.
11.20 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
11.40 «Телевидение ва томошабин».
12.05 «Талаб ва таклиф».
12.30 «Довюрак Хочбар ҳақида ривоят». Бадиий фильм.
14.05—15.05 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун «Ўз ўрнинг бор».
18.35 «Ҳидоят сари».
18.55 «Ажаб саодат эрур». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 21.30 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот». (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Тафаккур ва тақдир».
21.20 XVIII қишки Олимпиада кундалиги.
21.35 «Бобур изидан». Видеофильм премьераси. 4-қисм.
21.55 «Вазият».
22.10 «Оила». Тележурнал.
22.50 «Она бўла қолгин менга табиат».
23.05 «Битик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.30 «Театр ва мусиқа».
24.00 «Ахборот».
00.25—00.30 Ватан тимсоллари.

II
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Жажжи давра».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Катта танаффус». Телеўйин.
19.15 «Дилнавоз садолар».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дубляж».
20.15 «Сир».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Мутойиба».
21.30 «Одобнома».
21.40 «Мумтоз наволар».
21.55 «Ганчга битилган достон».
22.05 «Даракчи».
22.15 Оҳанглар ва эълонлар.
22.30 Оилавий экран. «Она муҳаббати». 2-серия. (Ҳиндистон).
00.05—00.10 Тунингиз хайрли бўлсин!

III
18.15 Янгиликлар.
*
21.35 «Ўзбекистоннинг навқирон балети».
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
22.55 «Ғаройиб бомба». Кинокомедия (АҚШ).
00.20 — 00.40 «Ахборот» (рус тилида).

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевиденieси.
*
18.45 «Мульттомоша».
19.00, 21.30 — Эълонлар.
19.05 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
19.50 «02» тўлқинида.
20.05 «Ракурс».
20.35 «7 дан 70 гача».
21.00 Интерспорт.
21.10 Мусиқий Олимп.
21.35 Киносалон.
23.05 «Юнон».
23.25 — 23.35 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 20

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Дилрабо тароналар».
9.00 «Буни умр дерлар». Телеочерк.
9.20 «Юзма-юз».
9.40 «Бобур изидан». Видеофильм. 4-қисм.
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Жавоҳирлар бўстони». Адабий кўрсатув.
10.30 Немис тили.
11.00 Болалар учун. «Ҳикматлар хазинаси».
11.25 «Қишлоқ стадионларида».
11.45 «Меҳр макони».
12.05 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» почтасидан.
12.50 «Давроннинг бошидан кечирганлари». Бадиий фильм.
14.05—15.05 «Сайқал». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Шеър ва шуур».
18.20 «Орият шажараси».
18.40 «Шарқ тароналари».
19.05 «Ёшлик» студияси. «Мулоҳаза».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Мулк ва муносабат».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 XVIII қишки Олимпиада кундалиги.
21.40 «Бобур изидан». Видеофильм премьераси. 5-қисм.
22.05 «Ватанни севмоқ иймондандур...».
22.30 «Ўзбекистон бастакорлари». Мусиқий дастур.
23.00 «Ахборот».
«Мунаввар дунё». Дам олиш дастури:
23.25 «Олам».
23.45 «Бишри Хофий». Бадиий фильм.
01.15—01.20 Ватан тимсоллари.

II
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Бор экан-да, йўқ экан».
18.35 «XX асрнинг улуғ жумбоқлари». Телесериал.
19.05 «Хусусийлаштириш қадам-бақадам».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Тақдим».
20.10 «Дил дафтари».
20.20 «Туйғуларим».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ривоят».
21.15 «Ғазал соғинчи».
21.35 «Даракчи».
21.45 Оҳанглар ва эълонлар.
21.55 «Санта-Барбара». Телесериал.
22.40 «Бокс. Бокс. Бокс».
23.00 Саргузашт фильмлар экрани. «Геракл саргузаштлари».
00.20—00.25 Тунингиз хайрли бўлсин!

III
18.15 Янгиликлар.
*
21.35 «Мусиқа ҳамма учун». Мусиқий дастур.
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Олов талвасаси». Бадиий фильм.
00.05—00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевиденieси
*
18.45 «Мульттомоша».
19.00, 21.35 — Эълонлар.
19.05 Телесериал.
19.50 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.10 «Наволарда аён этсам...».
20.30 «Мардона йигитлар».
20.45 «Дурдаршан».
21.15 «Уй остонадан бошланади».
21.40 Кинематограф. «Савоя»нинг ўғирланиши».
23.05 Араб эстрадаси.
23.35—23.45 «Мунаввар тонг истаб».

ШАНБА, 21

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.00 «Бобур изидан». Видеофильм 5-қисм.
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
9.20 «Йигит омон бўлса».
9.40 «Талабалар саҳнасида».
*
10.20 «Шоҳрух» клуби.
10.40 «Зиёрат».
10.50 «Ватан, мадҳингни куйлайман». Мусиқий дастур.
11.20 «Дилдаги гаплар». Баходир Йўлдошев.
12.05 «Менинг маҳаллам».
12.25 «Цирк. Цирк. Цирк».
12.55 «Санъат олами».
13.15—14.25 «Маҳбубим, азизим, суюклигим, ёлғизим». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мультолам.
18.15 «Орзуларим дунёча бор». Олимжон Орифжонов.
18.35 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
19.00 «Ҳайрат» Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.45 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
21.25 «Бобур изидан». Видеофильм премьераси. 6-қисм.
21.45 «Ҳамма кўриши шарт... эмас».
22.50 XVIII қишки Олимпиада кундалиги.
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
23.00 «Олқишлар, олқишлар, олқишлар». 2-кўрсатув.
23.20—00.50 «Марсия». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

II
9.00 «Бор экан-да йўқ экан...».
9.20 «Саргузашт фильмлар экрани. «Геракл саргузаштлари».
10.45 «Тақдим».
11.00 «Дил дафтари».
11.10 «Туйғуларим».
11.15 «Таурас куч тўпламоқда». Телесериал.
12.05 «Ривоят».
12.20 «Ғазал соғинчи».
12.40 Бокс. Бокс. Бокс.
13.00 «Сирли жиноятлар». Телесериал.
13.50 «Сир».
14.00 Кўрсатувлар дастури.
14.05 «Мутойиба».
14.35 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал (АҚШ).
15.25 Спорт қитъаси.
15.55 «Эгиз қўшиқлар».
16.15 Спорт қитъаси.
16.45 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
17.35 Киноконцерт.
17.50 «Ёрилтош».
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «У ким? Бу нима?».
18.30 «Сувости дунёсига саёҳат».
18.45 «Қонун ҳимоясида».
18.55 «Театр ва ТВ».
19.15 «Дилнавоз садолар».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Дилбарим».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Даллас». Телесериал.
21.50 «Жозиба».
22.05 «Даракчи».
22.15 Спорт қитъаси.
22.45 Оҳанглар ва эълонлар.
22.55 «Бэлла Мафия» фильмида итальянча мафия.
02.30—02.35 Тунингиз хайрли, бўлсин!

III
19.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
23.50 Эълонлар.
23.55—00.05 «Болакайлар орзуси». Телефильм.

IV
10.00 «Спектаклдан сўнг».
10.20 Эълонлар.
10.25 «Биргаликда куйлайлик».
11.25 «Шанба эртаги».
12.35—13.05 «Кросс-Роудс» кафесига хуш келибсиз. («Америкага бир назар» кўрсатувига илова: инглиз тили ҳамма учун).
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевиденieси.
*
18.45 «Мульттомоша».
19.00, 22.05 — Эълонлар.
19.05 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
19.50 «Шанба оқшомида».
20.00 Далил ва шарҳ.
20.15 Авторейд.
20.25 «Рақслар қанотида».
20.50 «Ассалом, Франция!».
21.15 «Чинсэн».
21.45 «Хит-коллекция».
22.10 «Киносалон».
23.50 «Бу ажиб дунё».
00.05 Спорт-марказ.
00.50—01.00 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 22

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Бобур изидан». Видеофильм 6-қисм.
11.20 «Ҳаёт рисоласи».
11.50 «Кувноқ стартлар». Телеўйин.
12.30 «Куйла, ёшлигим». Эстрада концерти.
12.50 «Ўйла, изла, топ!». Телебеллашув.
13.20 «Ҳамма кўриши шарт... эмас».
14.20—15.20 «Нурли келажак». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун «Санъат ғунчалари».
18.30 «Ёшлик» студияси. «Учинчи эҳтимол».
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Чироғи ёник уй». Телетанлов.
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Якшанба оқшомида».
21.40 «Бобур изидан». Видеофильм премьераси 7-қисм.
22.00 XVIII қишки Олимпиада кундалиги.
22.10 «Келин-куёв». Телешоу.
23.00 «Спорт. Спорт. Спорт».
«Аср мўъжизаси» кинодастури:
23.15 «Кино янгиликлари».
23.30 «Жаҳон киноси юлдузлари».
23.50—01.00 «Бу ҳам кино». Сериал.

II
9.00 «У ким? Бу нима?».
9.15 «Кичкинтой экрани».
9.30 «Жозиба».
9.45 «Таурас куч тўпламоқда». Телесериал.
10.35 «Дилбарим».
10.50 «Театр ва ТВ».
11.10 «Дилнавоз садолар».
11.20 «Сирли жиноятлар». Телесериал (Англия).
12.00 Спорт қитъаси.
12.30 Болалар экрани. «Оқ қиз».
14.00 Кўрсатувлар дастури.
14.05 Жаҳон халқлари эстрадаси.
14.30 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
15.10 «Интер-футбол».
15.55 Сиз ёқтирган қўшиқлар.
16.15 «Нафосат».
16.25 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
17.10 Мультипанорама.
17.40 «Келгуси ҳафтада».
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Сувости дунёсига саёҳат».
18.35 «Синфдош».
19.00 «Бари ҳазил».
19.10 «15 дақиқа спорт ҳақида».
19.25, 19.55 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Жараён».
20.15 Тақвим, оҳанглар ва эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 «Изҳор».
21.20 «Даллас». Телесериал.
22.10 «Даракчи».
22.20 «Миллионлар ўйини».
22.40 Келгуси ҳафтада.
23.00 Якшанба кинозали.
00.40—00.45 Тунингиз хайрли бўлсин!

III
18.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
00.05 Эълонлар.
00.10 — 00.35 «Панорама» (рус тилида).

IV
9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Парле ву франсэ?»
9.55 Якшанба эртаги.
11.35 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида).
11.45 Клип-антракт.
11.55 Эълонлар.
12.00 Киносалон.
14.00 «Ракурс».
14.30 «Жонли сайёра».
14.50 Клип-антракт.
15.00 Кундузги сеанс. «Коя». Бадиий фильм.
16.50—17.10 «Сенинг вақтинг».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевиденieси.
*
18.45 «Мульттомоша».
19.00, 22.0 5— Эълонлар.
19.05 «Кобра». Телесериал.
19.50 Бугунги кун мавзуси.
20.05 Клип-антракт.
20.15 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз».
20.45 Клип-антракт.
20.55 Иштирок этувчилар.
21.15 Жаҳон киноси янгиликлари.
21.45 Мусиқий Олимп.
22.10 Киносалон. «Соммерсби». Бадиий фильм. Бош ролда Ричард Гир ва Жоди Фостер.
00.10—00.20 «Хайрли тун!».

Раъно ва Анвар

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ ХОНАДОНИДА "МЕҲРОБДАН ЧАЁН" ВИДЕОФИЛЬМИНИ КЎРАЁТГАНЛАР ФИКРИ

Ўзбекнинг хонадонида бу кун тўй: улар кунда икки карра Абдулла Қодирий қаҳрамонлари билан учрашиб турибдилар. Қоқ пешинда ҳамда вақт хуфтондан ўтгандан сўнг Анвару Раъно, Сафар бўзчи-ю Нигоройим, Солиҳ Махдум, Қўқон муфтийлари уйимизга ташриф буюришиб, биз билан суҳбат қураётгандек

бўлаяпти. Адиб тасаввурида пайдо бўлган, қалам сеҳри ила китоб саҳифаларида умр кўриб келаётган шахслар йиллар ўтиб уйимиз тўридаги рангли экранда ҳам жонланиб ўзлари, замондошлари, Қўқон муҳити ҳақида завқ-шавқ билан ҳикоя қилаяптилар. Бизга қолса бундай севги достони бирйўла миллионларга айтиб берилишига, тасвир ва ижро ила намоён этилишига жуда катта эҳтиёж бор. Зеро, у ўзбекнинг маънавияти ўтмишидан бойлигини, руҳи ҳамиша тетик бўлганини, гўзалликка интилиб келганини, нафис ҳис-туйғуларнинг қадрига етганини, севгини ардоқлаган қизалоғи ҳам, йигити ҳам мардлик қилганини, хонлар зўравонлигини, уламолар фитнасини енгиб бир-бирларининг висолига етишганларини эслатади. Бу жараённи кузатиб бориш бизга завқ беради, ота-боболаримиз билан фахрланишимиз асосли, ўринли эканлигини яна бир бор англаймиз...

"Меҳробдан чаён" видеофильмининг дастлабки боблари кўрсатилганидаёқ шундай мулоҳазалар пайдо бўлаверди. Кейинги кўриклар асосида шунчалик тўлиб-тошиб кетдикки, Раъно, Анвар, Моҳларойим кабилар қаламга олинган даргоҳга бормаслик, Қодирий ижодхонасини яна бир бор зиёрат қилмаслик мумкин эмасди. Ўша "Самарқанд дарвоза"даги дала ҳовлида чизилган-ку бу гўзал қиёфалар, ўша пастаккина бир уйда, ҳануз-ҳануз сақланиб келаётган хонтахтада бадиий сўзнинг сеҳри ила жонланган-ку бу севги шайдолари. Қодирий хатлаб ўтган остона, сув тўла ариқ, саҳий оила бошлиғининг қалам тебратган қўллари неча қайта теккан темир сандиқ, у қурдирган, эндиликда таъмирланган машҳур шийпон бор-ку!.. Қолаверса, китоб саҳифаларидан экран (уни Қодирий "оқ чодир" деб атаган) сари йўл олган сиймолар рўйирост гавдаланиши асосида Абдулла ака руҳининг шод бўлиши табиийдир.

Шундай умидлар билан Ҳабибулла Қодирий таърифи билан машҳур бўлган гузардан ўтдик, бирма бир айтиб ўтган тор кўчалардан юрдик, ниҳоят, ҳеч қачон эшиги бўлмаган, демак, меҳмон учун ҳар қачон очиқ хонадонга рўпара келдик. Бу ерда -- Қодирийлар хонадонининг тўнғич фарзанди Ҳабибулла ака билан кўп суҳбат қурган, баъзан баҳслашиб маънавий озиқ олиб кетган вақтларимиз кўп бўлганди. Эндиликда Абдулла аканинг, Ҳабибулла аканинг чироғини ёқадиганлар, уларни ҳар кун эслаб, ардоқлаб, улар билан фахрланиб юрган авлод-аждодлар мўл. Қодирийнинг Аниса исмли қизлари фахр билан: "... Ўн тўрт набирам бор. Улар боболарининг қаҳрамонларини кўриб, завқланишларини кўрсангиз эди!", деганларида шийпон атрофида бир-бирини қувлашиб юрган 7-8 ёшдаги Юлдуз ва Мухлисани бир зум гапга тутдик: "Меҳробдан чаён"ни кўриб кимни яхши кўриб қолдингиз?"

-- Раънони!
-- Нима учун?
-- Жуда чиройли эканлар!
-- Кўринишими?

-- Ўзлариям, сўзлариям, юриш-туришлариям, кийимлариям! -- деб шошиб-пишиб, энтикиб жавоб берган қизалоқларда ҳам Қодирий тасаввуридаги, китобда тасвирланган Раънонинг имо-ишораларини, ҳозиржавоблигини, самимиятини кўргандек бўлдик.

Бахтли буви Аниса биби эса: "Бу гал "Меҳробдан чаён" мукаммал кўрсатилаётганлигидан жуда хурсандман. Қисқартишлар, "тузатишлар" йўқ. Олдинги гал (режиссёр Йўлдош Аъзамовнинг "Меҳробдан чаён" кинофильми назарда тутилмоқда -- Ҳ.А.) ранжиган ҳам эдик. Бунисида Раъно ҳам, Анвар ҳам ўз ўрнида", деб мулоҳаза қилганларида ҳамроҳим ёш журналист Нодира Усмонова:

"Баъзан И.Маннопoвга романдаги Анварнинг шижоати, ғайрати етишмагандек туюлади" -- деб қолди.

Шунда Қодирийнинг қизлари: "Бу артистнинг характерида юмшоқлик бор экан ўзи. Хуштабиат йигит Исломжоннинг шу хусусияти ҳам сезилиб турибди" -- деб жавоб бердилар.

Қодирийнинг набиралари Жасуржон эса "Тўғри сезибсиз. Мен бу актёр билан бир неча кун бирга бўлдим. Видеофильмнинг қатор эпизодлари шу ерда -- хонадонимизда суратга олинган кунларда Исломжон Маннопов билан ҳар оқшом суҳбатлашиб ўтирардик. Бир куни эса актёр режиссёр Маҳкам Маҳамедовга қараб "Бугун шу ерда қолай. Бу мўътабар хонадонда тунай, нима дейсиз? -- деб маслаҳат қилди... Ўша куни мана бу ток тагида тунги соат иккига қадар гаплашиб ўтирдик. Шунда бир фикр келди: бу шахс ўша XIX асрдан бизнинг даврга етиб келгандек. Шунчалик мос келган китобдаги Анварга. Романни сув қилиб ичиб юборган, қаҳрамонларни тушуна билган йигит экан..." Нодиранинг: "Видеофильмнинг яна қандай фазилатларини қайд этардингиз?", -- дея берган саволига Жасуржон: "Аввало, муқаддимада берилаётган қўшиқни, -- деб жавоб берди. -- Қодирий мисралари ва уйчан, лирик садо шунчалик бир-бирига ярашган. Ўша куй, ўша ҳаяжон билан ижро этилган ашула Раъно ва Анвар яшаган муҳитга бизни бошлайди".

Манзума Қодирий: "Аслида китоб бошқа, фильм бошқа -- деди. Адабиётдан маълум бўлган воқеалар, образларнинг барчаси экранда бўлсин, деган талабни қўйиб бўлмайди, албатта. Бугунги видеофильмда танланган йўл самарали кўринади. Унда романга бўлган ҳурматни кўрдим. Қўшнилар, қариндошлар табригидан бошим осмонга етди... Ахир бобом асарларини уйида сақлаганларни, ўқиганларни ҳибсга олингани, қатағон қилингани бизга аён. Энди ҳар бир хонадонда Раъно, Анвар ва уларнинг дўстлари, душманлари яшаган муҳит ҳақида фикр юритилиши мумкин..."

"Самарқанд дарвоза"даги мўътабар хонадонгина эмас, минг-минг оилалар, Қодирий мухлислари роман саҳифалари қайта варақланаётганидан, ўзбек удумининг билимдони, меҳрибони қадрланаётганидан мамнун эканлигига шубҳа қилмаймиз. Бу ҳол телетомошабинларнинг ўзбек телесериалига ташна эканлигини, Қодирийга бўлган муҳаббатини кўрсатади. Бинобарин, видеофильмнинг илмий таҳлили мукаммал бўлиши, баҳо холис қўйилиши керак. Асар ТВ экранида кўрсатилиб бўлингач, бу мавзуга қайта мурожаат этамиз.

Ҳамидулла АКБАРОВ

Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 515 йиллигига

"ШАҲМЕН ЭЛГА, ВАЛЕ САНГА ҚУЛДУРМЕН"

Бобур бир фардида шундай деб ёзган эди:

"Ҳар вақтки кўргасен менинг сўзумни,
Сўзумни ўқуб англагайсен ўзумни".

Дарҳақиқат, у ўзининг бошидан кечирган барча воқеалар, ўзи кўрган ва кезган жойлар, ўзи билган ва учратган шахслар ҳақида мукаммал маълумот берувчи "Бобурнома" асарини яратдики, бу асар XVI аср ўзбек бадиий тарихий насрининг гўзал намунаси саналади.

Нафақат "Бобурнома" асари, балки лирикаси ҳам шоир шахсияти, кайфияти ва ҳаётий саргузаштлари билан узвий боғлиқликда яратилганлигини кўрамиз. Бобурнинг энг гўзал ғазаллари, қитъа ва туюқлари, айниқса, рубоийлари асосида бевосита шоир шахсиятининг дард-алами, изтироблари ётганлиги учун ҳам у ўқувчининг ҳис-туйғуларига, шуурига кучли таъсир кўрсатади. Бобурнинг маҳорати шундаки, у шахсий кечинмаларни фалсафий талқин қилиш орқали катта ахлоқий-маънавий умумлашмалар қилади. Натижада ундаги шахсий дард умуминсоний изтироблар даражасига кўтарилган.

Қуйида Бобур яратган ана шундай энг сара ижод намуналаридан айримларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

* * *

Хазон япроғи янглиғ гул юзунг ҳажрида сарғардим,
Кўруб раҳм айлагил, эй лола руҳ, бу чеҳраи зардим.

Сен, эй гул, қуймадинг саркашлигингни сарвдек ҳаргиз,
Аёғингға тушуб барги хазондек мунча ёлбордим.

Латофат гулшанида гул киби сен сабзу ҳуррам қол,
Мен арчи даҳр боғидин хазон япроғидек бордим.

Хазондек қон ёшим сориғ юзимдин эл танаффурда,
Баҳор ранги, биҳамдиллаҳ, улусдин ўзни қутқордим.

Не толеъдур мангаким, ахтари бахтим топилмайди,
Фалак авроқини ҳар нечаким дафтаридин ахтардим.

Улуснинг таъну таърифи манга, Бобур, баробардур,
Бу оламда ўзимни чун ямон-яхшидин ўткардим.

***

Жамолинг васфини, эй ой, неча элдин эшитгаймен,
Не кун бўлғай висолингга мени дилхаста етгаймен?

Тараҳҳум юзидин юзунгни кўрмакка буюрғайсен,
Хуш улким, оразингни кўргаймен, сўзунг эшитгаймен.

Итингдурмен, сочинг занжирини бўйнумға маҳкам қил,
Ки видойи фироқинг ичра, қўрқарменки, йитгаймен.

Тараҳҳум қилмасанг, ё боқмай истиғно била ўтсанг,
Тазарруъ қилғамен, ё йиғлагаймен, ўзга нетгаймен?

Муяссар бўлмаса бошимни қуймоқлик аёғига,
Бошимни олиб, эй Бобур, аёқ етганча кетгаймен.

РУБОИЙЛАР

Жонимда менинг ҳаёти жоним сенсен,
Жисмимда менинг руҳи равоним сенсен.

Маҳмуд Жўраев чизган расм

Бобурни сенингдек ўзга йўқ ёри (азизи),
Алқиссаки, умри жовидоним сенсен.

* * *

Ишқингда кўнгил хarobдур, мен не қилай?
Ҳажрингда кўзим пуробдур, мен не қилай?
Жисмим аро печу тобдур, мен не қилай?
Жонимда кўп изтиробдур, мен не қилай?

* * *

Шоҳим, санга маълум эмастур, не қилай?
Оҳим санга маълум эмастур, не қилай?
Мен юзу қошинг дермену сен бадру ҳилол,
Моҳим, санга маълум эмастур, не қилай?

* * *

Сен гулсену мен ҳақир булбулдурмен,
Сен шуълаceну ул шулъаға манқулдурмен.
Нисбат йўқтур деб ижтиноб айламаким,
Шаҳмен элга, вале санга қулдурмен.

Аҳмад Ал Фарғоний таваллудининг 1200 йиллигига

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг "Камолот" жамғармаси, Олий мактаб халқаро фанлар академияси, Фарғона шаҳар ҳокимли-

КАТТА ТАДБИР ЎТКАЗИЛАДИ

ги "Ўзбекистон" илмий-саноат, ташқи иқтисод ва амалий ҳамкорлик ассоциацияси, Фарғона Политехника институти, "Ўзнефтни қайта ишлаш" давлат ишлаб чиқариш бирлашмаси, "Азот" ишлаб чиқариш бирлашмаси, Фарғона "Искож" заводи 1998 йил 27-28 март кунлари Фарғона шаҳрида "Инновацион-технологик ривожланиш ва кичик ишлаб чиқариш корхоналари тизимини яратиш муаммо ва истиқболлари /"Инновация-98"/ мавзуида халқаро илмий-амалий конференциясини ўтказади.

Конференцияда қуйидаги масалалар кўриб чиқилади:

-- халқ хўжалиги тармоқларида инновацион-технологик ривожланиш муаммо ва истиқболлари;

-- саноат марказлари ва қишлоқ ҳудудида ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган кичик корхоналар тизимини яратиш муаммолари ва истиқболлари;

-- мураккаб жараёнларни моделлаштириш ва бошқариш;

-- янги технологиялар /агротехнологиялар, саноат технологиялари, информацион технологиялар/, уларни ишлаб чиқаришда ва замонавий бозор тизимларидаги аҳамияти.

Конференция ишида қатнашиш истагидаги мутахассислардан ўз маърузаларининг матнларини экспертиза актлари билан 1998 йил 15 февралгача ташкилий қўмитага тавсия этишларини сўраймиз.

Манзилимиз:

1. 700011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси-11, "Камолот" жамғармаси 11-17 хоналар. Телефонлар: /8-3712/ 410809, 410772, 410050 Факс: /8-3712/ 310850

2. 712000 Фарғона шаҳри, Т.Қамбаров кўчаси-27, "Камолот" жамғармаси. Телефонлар: /8-37322/ 242181, 242662
Факс: /8-37322/ 247537

"ИННОВАЦИЯ-98" ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТАСИ

Тuҳфа

ЖОНИМНИНГ ЭГАСИ

Хосият БОБОМУРОДОВА

Сочдан тирноққача меҳрга ўраб,
Тўлқинлар тиласа кўнглим майлини.
Дарёлар келсалар дилимни сўраб
Жонимнинг эгаси кўнсам майлими?

Баҳор олиб кетса баҳорларимни,
Ғамлар босиб олса наҳорларимни,
Кузлар тўкиб кетса оҳорларимни,
Жонимнинг эгаси сўнсам майлими?

Кўнглим қамал бўлса кўҳна сирларга,
Жоним кўчиб ўтса ғамгин шеърларга,
Яшил майса бўлиб баланд қирларда
Жонимнинг эгаси унсам майлими?

Менинг исмим борми сўзларингизда
Менга ҳам жой борми кўзларингизда
Томчи-томчи бўлиб изларингизда,
Жонимнинг эгаси тинсам майлими?

Етиб сизга, етолмасам кўлкангизга
Жон қушидек учсам кўнгил ўлкангизга,
Эркаланиб, эрк тиланиб елкангизга
Жонимнинг эгаси қўнсам майлими?

Шошиб етганимиз қабрнинг лаби,
Ким қайга чопади, ўзининг таъби,
Бағрингизга шошқин шалола каби,
Жонимнинг эгаси, энсам майлими?

Ҳар лаҳза тун янглиғ қисматим қаро,
Сизсиз оромим йўқ, юрагим яра,
Мангу ором топиб кўксингиз аро,
Жонимнинг эгаси тинсам майлими?

КЕТМАНГ

Кетманг, кипригим-ла сочларингизни
Тараб қўяй, ғубор, чангини олай.
Ҳориган ва ташна юрагингизни
Шеърлар айтиб бериб зангини олай.

Кетманг, сиз кетган кун кетар умидлар,
Ҳаваслари ўлган кўнглим кияр кўк.
Бағрида бир сирдай сақлар сизни тун,
Кўксимга санчилар навбатдаги ўқ.

Кетманг, баҳор кетиб не бўлди ҳоли,
Ҳажримда ёнди-да айланди кузга.
Биласиз армонлиғ кузнинг аҳволин,
Қорлар мендан кетиб айланди музга.

Кетманг, жоним ер-кўк аролиғида,
Сизнинг пойингизга йиқилади жим.
Тун билан кундузнинг айролиғида
Ойга айланади девона дилим.

Кетманг, кетишингиз туннинг расмидек
Ёна бошлар ҳажр ўчоқларида.
Мен фақат ҳижрону ғамнинг хасмидек
Бағримни тутаман пичоқларига.

Кетманг! Кетиб бўлмас манзиллар борку,
Бу дил дил тутади айтинг кимгача?
Майли, кетаверинг, мен энди билдим,
Борар манзилингиз юрагимгача!

* * *

Эй дил, айриликқа кўнмайсан нечун,
Бул мағрур бошларнинг борар дори бир.
Хазонлар юртига кетамиз бир кун,
Тирамоҳ айирар бизни барибир.

Сўнган ишқ қабрида майса каби ўн.
Келар савдоларга иккиланмай кўн,
Икки юртда кечар битта узун тун,
Кўкда моҳ айирар бизни барибир.

Нозу фироқлардан ахийр толасан,
Меҳримдан ўзингни четга оласан,
Бир кун айбларимни излаб қоласан,
Битта "оҳ" айирар бизни барибир.

Мени ёмонлайди сенга ғанимлар,
Сўз мулкида туғар: "эркам", "жоним"лар,
Кучини кўрсатар таъқиқ, қонунлар,
Икки роҳ айирар бизни барибир.

Кўкка боққан сари еримиз чуқур,
Сенга доноларинг тинмай дарс ўқир,
Меҳрнинг кўзлари бўлган кун сўқир,
Жару чоҳ айирар бизни барибир.

Шамолдай ўтади хандаларимиз,
Эски ишқнинг янги жандаларимиз,
Эгамнинг чорасиз бандаларимиз,
Ўлим -- шоҳ айирар бизни барибир!

* * *

Аразингиз қачонгача, қуёшим,
Мени тун ғамига айлабсиз тортиқ.
Сиз менинг кўнглимга сиғмадингизми,
Ё сизнинг кўнгилдан қолдимми, ортиб?

Қанча азоб чексам қиласиз ҳузур,
Қанча нотинч бўлсам сиз бўласиз тинч?
Висол бермас эди агар сўрасам,
Мана бир тун қўрқув, бир юрак ўкинч...

Изтироб қайчиси ишлар бешафқат,
Шамол ўйнар юрак қийқимларини.
Битта зардангизнинг кучи шунчами,
Тополмайин қолдим уйқуларимни.

Менгаку барибир, йиғлайвераман,
Гулдай юрагимга тоғдай ғам ортиб.
Биламан, тонг отса ҳарорат билан
Шабнам ёшларимни қўясиз артиб.

Аразингиз қачонгача қуёшим?

УСМОН АЗИМ САБОҒИ

Таҳририятимиз қошида Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда ташкил этилган "Шеърият сабоқлари"нинг навбатдаги машғулотини таниқли истеъдодли шоир Усмон Азим олиб борди. Шоир ёш қаламкашларни қизиқтирган саволларга жавоб берар экан, мумтоз адабиётимизнинг қадим анъаналаридан бошлаб бугунги адабий жараён йўналишлари хусусида батафсил фикр-мулоҳазалар юритди.

"Сиз бугун ижод майдонига қадам қўйишдан олдин учта энг асосий йўлни босиб ўтмоғингиз, яъни мумтоз адабиётимиз дурдоналаридан, жаҳон адабиётининг оламшумул сир-асроридан ҳамда халқ оғзаки ижоди намуналаридан жиддий боҳабар бўлмоғингиз лозим", -- деб таъкидлади шоир.

Мароқли суҳбатдан сўнг шоир ўзининг ҳали сиёҳи қуриб улгурмаган шеърларидан ўқиб берди.

Қизиқарли баҳсу мунозараларга бой мушоирада иштирок этган ёш қаламкашлар, шунингдек, машғулотда қатнашиш учун атайлаб келган Жиззах вилояти, Арнасой тумани Абдулла Қодирий номидаги мактабнинг 6-синф ўқувчиси Гулнора Қаршиева ва Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз тумани 2-махсус мактаб-интернатнинг 4-синф ўқувчиси Зокир Болиевларнинг илк ижодий намуналари ҳақида мулоҳазалар билдирилди.

Усмон Азим бир шеърида:

"Қалбга санчиб шеъриятнинг пичоғини
Бу дунёни сирга кўмиб яшаш керак!"

-- дея қайд этиб ўтганидек, ушбу ажойиб сабоқ ёш ижодкорлар қалбида худди ана шу кайфиятни уйғотган бўлса, ажаб эмас.

Шукур ХОЛМИРЗАЕВ ёш адибларни чорлайди

"Туркистон" газетаси таҳририяти қошида Ўзбекистон халқ ёзувчиси Шукур Холмирзаевнинг ёш носирлар мактаби иш бошлади.

Таниқли адиб дастлабки машғулотни шу йил 18 февраль, чоршанба куни соат 15.00 да "Туркистон" таҳририятида (Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй. 508-хона) ўтказади.

Машғулотларда ёш носирлар асарлари таҳлил этилади. Ёзувчилик маҳорати ҳақида суҳбатлар, қизғин баҳс-мунозаралар ўтказилиши кутилмоқда.

Барча ёш носирлар, адабиёт ихлосмандларини Шукур Холмирзаев машғулотларига таклиф этамиз.

"ТУРКИСТОН"чилар

АЛЛОМА ҲАҚИДА МАШҒУЛОТЛАР

Республика «Маънавият ва маърифат» маркази Фарғона вилоят бўлими ташаббуси билан олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, мактаблар, меҳнат жамоаларида Аҳмад ал-Фарғоний ҳаёти ва ижодига бағишланган ўқув машғулотлари бошланди. Уларда буюк астроном, математик ва географ Аҳмад ал-Фарғоний ҳаёти ва фаолияти, унинг дунё фани тараққиётига қўшган оламшумул ҳиссаси ҳақида ҳикоя қилинмоқда.

Р.КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири

ХИЛЛАРИ ХОНИМНИНГ МИННАТДОРЛИГИ

Ғиждувонлик кулол Алишер Нарзуллаев сайқал берган сопол буюмлар дунёнинг кўплаб музейлари, давлат ва жамоат арбобларининг хонадонларидан ўрин олган.

Яқинда Нарзуллаев олис Америкадан хушхабар олди. Бу хушхабар АҚШ Президентининг рафиқаси Хиллари Родҳэм Клинтондан бўлиб, унда, жумладан, шундай сўзлар битилган:

«Сизга санъат даражасида сайқал бериб ясаган кулолчилик буюмларингиз учун чин қалбдан ташаккур билдираман. Улар менга қадимий ва гўзал Бухорога ташрифим чоғида ҳадя қилинган эсдалик совғаларнинг энг нафису нодири сифатида жуда қадрли ҳамда ҳамиша сизнинг серқуёш юртингизни эслатиб туради».

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири

ЮЛДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

ҲАМАЛ. Эътиборли бўлишга ўрганинг. Атрофингизда бўлаётган ҳодисаларга нисбатан лоқайд бўлманг.

САВР. Ўзгаларнинг ғоясини илғаб олинг, ютқазмайсиз. Хасталикка чалинишдан сақланинг.

ЖАВЗО. Вазият жиддийлашади, эҳтиёт бўлинг. Яқин кишингизга ҳам кўнглингизни очмай туринг.

САРАТОН. Муаммоларни ҳал этасиз. Жисмоний ва руҳий кучингизни тўғри сарфлайсиз. Яхшилик кутилмайдиган саргузаштларга берилманг.

АСАД. Бизнесда омадингиз келади. Ҳафта охирида жисмоний ҳорғинлик сезасиз. Илмий фаолиятингиз муваффақият келтиради. Актёрлар хорижга сафар қилади.

СУНБУЛА. Чоршанба ва жума кунлари эҳтиёт бўлинг. Оилавий ҳамда хўжалик муаммоларини ҳал этиш қийинроқ кечиши мумкин. Саломатликка эътиборни кучайтиринг.

МЕЗОН. Ижодий учрашувлар, янгича ғоялар яқин кунларда муваффақиятлар келтиради.

АҚРАБ. Шанба ва якшанба бир мунча кўнгилли ўтади. Яқинларингиз ва севикли кишиларингизга эътиборли бўлинг.

ҚАВС. Режаларингизни амалга оширишга кўп куч сарфлайсиз. Дам олиш кунлари ҳордиқ чиқаришга эҳтиёж сезасиз.

ЖАДЪИ. Вазиятга мослашинг. Пул сарфлашда эҳтиёт бўлинг. Сиздаги ҳорғинлик вақтинчадир.

ДАЛВ. Куч-ғайратингизни мураккаб ишларга сарфланг. Бизнесменлар ютуққа эришади. Юзага келиши мумкин бўлган мураккаб вазиятга тайёр бўлинг.

ҲУТ. Ижодий кўтаринкилик, туйғуларингизнинг барқ уриши севгида, ишларингизда омад келтиради.

Божхонадан хабарлар

"ТАШРИФ" БЕКОР ҚИЛИНДИ

Тожикистон Республикаси фуқароси 25 ёшли Устаҳаёт Қиличбеков "Андижон-Самара" йўналиши бўйича қатновчи поездга ўзининг мева-чева солинган халтаси билан чиқиб, ҳеч кимда шубҳа уйғотмади. Аммо... мевалар тагидан 1 кг "Опий" қора дориси, 950 грамм "Гашиш" борлиги бухоролик божхоначилар томонидан ўтказилган текширув натижасида аниқланди. Энди у терговчи олдида жавоб беради.

* * *

Аюби Қозоғистондан Ўзбекистонга ҳар хил маҳсулотлар олиб келиб сотишнинг пири бўлиб кетган. Яқинда унинг бу ишига чек қўйилди. Тошкент вилояти "Нажимов" божхона пости ходимлари томонидан яширин йўллар билан Қозоғистондан Ўзбекистонга кириб келаётган Т.Пайғанов бошқарувидаги машина тўхтатилиб, божхона кўригидан ўтказилганда, автоулов юкхонасида М.Аюбига тегишли ҳар бир қопи 45 килограммдан 1-навли, жами 94 та қопда баҳоси 148050 сўмлик ун борлиги аниқланди. Шунча унни Аюби ҳеч қандай ҳужжатсиз ноқонуний равишда Ўзбекистонга олиб келаётган экан.

* * *

"Тошкент-аэро" II-божхона маскани ходимлари томонидан "Тошкент--Санкт-Петербург" йўналиши бўйлаб учаётган самолёт йўловчилари божхона назоратидан ўтказилганда, "Ура-Тюбе" фирмаси экспедитори, Тожикистон Республикаси фуқароси Саид Кулиевнинг юк халтаси ичидан божхона баённомасида кўрсатилмаган 55000000 Россия рубли топилди.

* * *

5-сонли Навоий вилояти божхона бошқармаси маскани ходимлари томонидан "Боймурод-Чордара" қум йўли орқали Қозоғистон Республикасига кетаётган фуқаро И.Аймахонов бошқарувидаги "Урал-4320" русумли автоулов тўхтатилиб, божхона кўригидан ўтказилганда, унинг юкхонасида Беген Бижановга тегишли бўлган 4335 килограмм алюминий, 818 килограмм латунь, 133 килограмм мис ва 26 килограмм умумий қиймати 90725 сўмлик рангли металларни, уч бош қўзи, 100 килограмм той пахта, 11 дона қўй терилари, умумий қиймати 100383 сўмлик моддий бойликларни расмийлаштирмасдан, яширинча ноқонуний равишда Қозоғистон Республикасининг Жеттисой шаҳрига олиб чиқиб кетаётганда ушлаб қолинди. Ушбу ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, суриштирув олиб борилмоқда.

* * *

Фарғона вилоятидан Қирғизистон Республикасига айланма йўллар орқали яширинча ўтиб кетаётган Риштон керамика заводига қарашли "КАМАЗ-5320" русумли юк автомашинаси божхона назоратидан ўтказилганда, унда шу корхона цех бошлиғи Баҳодир Жумаев 2000 килограмм буғдойни ҳеч қандай ҳужжатсиз олиб кетаётганлиги аниқланган. Буғдой давлат фойдасига мусодара қилиниб, Б.Жумаевга жарима солинди.

Х.МАҲКАМОВА
тайёрлади

Муассис: ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ

Бош муҳаррир Абдуқодир НИЁЗОВ

Навбатчи муҳаррир: Гулнора ХОЛБЕКОВА

ТАҲРИРИЯТ: Қабулхона — 136-56-58, 133-95-97; хатлар бўлими — 136-54-64; тижорат бўлими — 133-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 136-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 136-58-93, котибият — 136-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32—уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Дизайн устаси: С.ФАЙЗУЛЛАЕВ

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 0975.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 11.024
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти —21.30